

Plenum

Måndag 30.3.2020 kl. 14.01—19.42

5. Övrigt ärende: Statsrådets förordning om temporära begränsningar i rörelsefriheten som behövs för skyddande av befolkningen

Övrigt ärende Ö 10/2020 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till grundlagsutskottet.

Debatt

16.27 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Uudenmaan eristäminen on voinut toimenpiteenä olla tällä tavalla toteutettuna liian hidaskäyttöä. Tätä keskustelua kävimme eduskunnassa jo viime viikolla ja käymme edelleen, ja siinä mielessä koen tämän asian ongelmaiseksi, että tieto Uudenmaan laipioinnista tehtiin hyvissä ajoin, tiedotettiin, ja sen jälkeen ihmisistä hyvin iso määrä lähti pois Uudeltamaalta. Nyt on mahdollisesti syntymässä se tilanne, että tämä eristäminen loppupelissä voi jopa toteuttaa sitä, minkä rajaamiseksi sitä oltiin tekemässä, eli taudin leviämistä nopeammin myös muualle Uudeltamaalta. Olin itse nähnyt tarpeelliseksi tämän päätöksen tekemisen tuolla valmiuslakien nopeammalla menettelyllä, missä tämä eristäminen oltaisiin tehty ja jälkikäteen sitten tarkastettu. Näin oltaisiin välttytty siltä, että karavaanit Uudeltamaalta, Mäntsälän kautta ja Hämeenlinnan kautta ja monta muuta kautta, kohti muuta Suomea menivät viime viikon lopulla. Pian näemme, oliko tämä hitaampi päätöksentekojärjestelmä jopa haitaksi lopputuloksen kannalta.

Tänään katsoin tuossa Iltalehden uutista, mitä aamuruuhkassa on tapahtunut, kun nämä checkpointit ovat olleet käytössä, niin aamuruuhkassa vajaa 15 000 autoa oli pysäytetty ja niistä 24 käännettiin takaisin, eli 0,17 prosenttia autoista käännettiin takaisin. Kaikilla muilla oli jokin poliiseille riittänyt syy ylittää tuo Uudenmaan raja. Tietysti silloin voi hyvin kysyä, kuinka paljon tässä menee resursseja näin pienen käännettävän joukon valvontaan, [Välihuutoja] eli 15 000:sta rajanylityksestä siis 24 estettiin, ja kaikki muut pääsivät yli. [Kimmo Kiljunen: Mutta siellä on tuhansia muita, jotka eivät menneet!]

Myös sitten: Junissa ei ole tarkastuksia ollut käytännössä lainkaan. [Eduskunnasta: On!] Aamulla valtatie kolmonen ruuhkautui, kuten myös valtatie 4, ja jonot olivat jopa 40 minuuttia ja pidempiäkin, ja minun mielestäni nyt, kun tämä eristäminen on käytössä ja se lainsäädäntö on eduskunnan käsittelyssä, on vielä syytä miettiä vähintään tällaisen vihreän kaistan käyttöönottoa kuljetusalalle ja raskaalle liikenteelle, niin että nämä autot pääsisivät ilman jonottamista rajan yli. Joillain checkpointeilla tämä on toiminut, kuljetusliikenne on päässyt sieltä yli, mutta sitten on paljon viestejä, että henkilöautot, jakeluautot, kuorma-autot, rekat ovat samassa jonossa, ja silloin on syntynyt turhan pitkiä aikoja. Minuun otti yh-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

teyttä yksi yrittäjä, jonka autot ajavat noin 50 kertaa päivän aikana Uudenmaan rajan yli ja kuljettavat huoltovarmuuden kannalta tärkeitä tuotteita ja esimerkiksi lääketieteen ja terveydenhuollon erilaisia testausasioita, ja silloin tietysti voi kysyä, onko mitään järkeä siinä, että auto seisoo joka kerran siellä ruuhkassa vähintäänkin aamuisin ja iltapäivisin ja myös päiväaikaan. Esitän siis, että tällainen vihreä kaista otettaisiin käyttöön kuljetusalalle ja raskaalle liikenteelle. Näissä autoissahan on jo tänä päivänä merkit, joilla ne on mahdollista tunnistaa. Myös kriittisissä työtehtävissä toimivien — lääkäreiden, sairaanhoitajien, palomiesten, rajavartijoiden ja Puolustusvoimien henkilöiden — olisi mahdollista käyttää tällaista vihreää kaistaa sujuvampaan liikennöintiin.

Nyt varmasti seuraavaksi keskusteluun nousee sitten Pirkanmaalla Tampereen rajaaminen, ja silloin on syytä minun mielestäni pohtia nopeampaa toimenpidettä kuin tässä päätöksenteossa, mikä nyt meillä on käsittelyssä.

16.32 Mika Niikko ps: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että hallitus luo näitä toimenpiteitä ripeällä aikataululla, jotta me saamme tämän koronaviruksen leviämisen hidastettua. Täysin estettyä sitä varmasti ei saa, mutta hyvin voimakkaasti voidaan hidastaa, jos tällä tiellä jatketaan.

Sunnuntain tilastot olivat, että 20 000 ajoneuvoa ylitti Uudenmaan rajan, ja kuten edustaja Heinonen sanoi, niin se määrä, mikä niitä käännyttiin takaisin, ei kovin merkittävä määrä ollut silloinkaan — toki sunnuntaina se oli kymmenkertainen määrä kuin maanantaina.

Tässä vaiheessa olisi hyvä kysyä, mitä tällä loppujen lopuksi saavutetaan. Kuitenkin kun tiedetään, että ihmiset tulevat töihin vaikkapa Pirkanmaalta tänne pääkaupunkiseudulle ja sitten täällä vaikkapa rakennustyömaalla mahdollisesti altistuvat tartunnoille, niin eivätkö he silloin vie sen tartunnan mennessään sitten viikon päätteeksi, kun he täältä palaavat? Tässä oli hyvä havainto edustaja Mäenpäällä, joka lähetti meille kaikille sähköpostia jonkun henkilön palautteesta siitä, että ei ole vielä menty sille tielle, että ruvettaisiin rajoittamaan tämän tartunnan leviämistä työpaikoilla. Esimerkiksi rakennusallalla tullaan aamulla töihin ja kaikki menevät samaan pukuhuoneeseen, 20 henkilöä sinne vaihtamaan työasuja päälle, ja sitten menevät yhdessä samaan hissiin mahdollisesti ja sitten samaan taukotupaan ruokailemaan ja käyttävät samoja mikroja, ja siellä sitten päivän mittaan kohdataan useasti yhdessä. Jos yksi saa tartunnan, niin se monesti tarkoittaa sitä, että vähintään puolet saa tai lähes kaikki saavat tartunnan tämän viikon aikana. On erittäin valitettavaa, että näihin asioihin ei ole kiinnitetty enempää huomiota.

Meille on nyt tullut onneksi lisää tietoa tämän tartunnan herkkydestä maailmalta. Kun on tiedossa se, että tämä virus voi tarttua aerosolina ilman kautta, esimerkiksi vaikkapa minun puheeni kautta, jos minulla on tartunta, niin ajan kanssa se minun puheeni tuottaa semmoista aerosolia, joka ajan mittaan voi suotuisassa ilmastoinnissa leijailla vaikkapa sinne edustaja Kiljusen luokse tämän kokouksen aikana. [Kimmo Kiljusen välihuuto] Näistä on olemassa faktaa ja näyttöä hyvin paljon. Sain tässä onnekseni tänään aamuyöllä erittäin hyvän tutkimuksen Japanista, jonka lähetän teille edustajille, erään videon, jossa on tutkittu tätä asiaa tarkemmin. Se toivon mukaan herättäisi hallituksen pohtimaan tarkemmin, mitä me voimme tehdä enemmän.

Ennen kaikkea ruokahuollon kannalta — kaikkien pitää käydä kaupoissa — on täysin kestämatöntä, että sinne kaappoihin voidaan edelleen mennä pesemättömin käsin ja ilman kasvosuojaimia tekemään ostoksia. Mikäli kaikki käyttäisivät kasvosuojaimia tässä maas-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

sa, silloin me emme levittäisi toisille sitä tartuntaa. Nyt tilanne on tietysti se, että ne, joilla on mahdollisuus saada hengityssuojain, N95 tai parempi, pystyvät suojautumaan, mutta kaikki eivät siihen pysty. On hyvä, että myös näitä suojaimia tulee kaikille tarjottavaksi pikkuhiljaa kauppaketjuille ja sitä myötä ihmiset alkavat sitä suojausta tekemään. Tänään uutisoitiin, että esimerkiksi Itävallassa ei ole ruokakauppaan asiaa, ellei ole kasvusoajainta puettu päälle. Toivoisin ja soisin, että tällaisia toimenpiteitä hallitus tekisi. Näihin me joudumme joka tapauksessa palaamaan siinä vaiheessa, kun tämä suurin epidemiakausi on ohitse, mikäli me haluamme palata normaaliin arkeen, saattaa ihmiset yhteen, mennä kouluun, mennä paikkoihin, missä me olemme tiiviisti yhdessä. Näitä me joudumme käyttämään siihen saakka, kunnes rokote on keksitty tai lääkkeet ovat löytäneet tähän sairauteen.

Haluan nostaa yhden havainnon vielä Kiinasta, jossa on hyvin paljon kokemusta tämän viruksen kanssa painimisesta Wuhanin maakunnassa ja muualla: Tänään uutisissa mainittiin, että Kiinan tartuntaviraston pääjohtaja varoitti Eurooppaa siitä, että on naiiviutta olla pukematta suojausvälineitä päälle kaikille kansalaisille, kuten näitä suojanaamareita. Me tiedämme, että se ei yksin auta, jos yksi tai kaksi pitää niitä maskeja, mutta sitten jos kaikki pitävät, niin se vähentää sitä tartunnan riskiä. Toki on vaikea niitä varmasti tässä tilanteessa kaikille saada, mutta siihen suuntaan pitäisi pyrkiä, koska pian Yhdysvallat, Venäjä, Intia, moni maa ostavat tyhjäksi ne tuotannot, mitä maailmanmarkkinoilla on olemassa. Tämä on nyt nähty siinä, että esimerkiksi hengityssuojaimia on hyvin vaikea saada Yhdysvaltoihin, mitä uutisia lukee — puhumattakaan, kuinka helppoa se on sitten meidän saada, jos se paikka tulee, että meidän tarvitsee niitten määrää kasvattaa.

Arvoisa puhemies! Kaikesta huolimatta haluan kiittää hallitusta ja ministereitä, että teette hyvää ja kovaa työtä tämän viruksen torjunnan eteen. Perussuomalaiset ovat tässä tuke-massa, mutta me haluamme myös vähän kirittää, ja siinä mielessä toivoisin, että ottaisitte niitä avuja vastaan, mitä tulee myös THL:n asiantuntijoiden ulkopuolelta. THL:ään toki me luotamme, mutta THL on valitettavasti monessa suhteessa tullut hiukan jälkijunassa, ja mieluummin kuuntelisin tämmöisissä asioissa kansainvälisen järjestön WHO:n neuvoja ja kehotuksia.

Arvoisa puhemies! Tähän lopuksi vielä tästä Uudenmaan eristämisestä: Tämä voi toimia, mikäli me myös mahdollisimman paljon menemme siihen suuntaan, että perheet eristäytyisivät kotiin, mikäli on mahdollista. Mieluummin olisimme siinä moodissa, että vaikka kuukauden tai kaksi viikkoa olisivat karanteenissa kaikki, ketkä pystyvät, ja sen jälkeen tämä yhteiskunta pääsisi pyörimään normaalirytmiiä. Tämä epätietoisuus kansalaisten keskuudessa on kaikkein pahinta, koska emme tiedä tällä hetkellä, kestäkö tämä nytten kuukauden, kolme kuukautta vai kuusi kuukautta vai jopa ensi jouluun saakka. Tämän tähden tiukat toimenpiteet on parempi tehdä ajoissa kuin pikkuhiljaa lisätä niitä kriisin edetessä.

16.38 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Tämän päivän Ilta-Sanomissa Pekka Iso-talus, Tampereen yliopiston puheviestinnän professori, antoi maan hallitukselle arvosa-naksi ”erinomainen”. Etenkin hän kiittelee pääministeriä ja sitä, että hallitus on esiintynyt tiiminä, ja tässä samassa haastattelussa hän toteaa myös, että tämä ei ole taktikoivan tai räk-syttävän politiikan aika.

Täytyy sanoa, arvoisa puhemies, että kun kuunteli äsken edustaja Heinosta ja sitä tapaa, jolla hän kauhisteli Uudenmaan rajan sulkemista perustellen sitä sillä, että sieltä on käännetytty niin vähän autoilijoita pois — harmi, että edustaja Heinonen nyt lähti pois täältä sa-lista eikä jäänyt kuuntelemaan tätä keskustelua — niin hänelle olisin kyllä halunnut sanoa

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

ihan kasvotusten täällä salissa, että eikö se ole nimenomaan hyvä merkki. Kun meillä on laitettu tiukat ukaasit ja siellä on poliisit rajalla, niin viisas suomalainen tietää, että sinne ei pidä vailla perusteltua syytä lähteä ajelemaan ja häiritsemään poliisien tärkeää työtä. [Leena Meri: Niitäkin muuten on valitettavasti ollut!] Tänä Helsingin Sanomissa virologian professori Olli Vapalahti totesi, että Suomessa tilanteessa on kaikessa kammottavuudessaan hyvää se, että Suomi on muista maista vähän myöhässä viruksen leviämisen suhteen, mutta samalla me olemme nyt etukenossa ottaneet käyttöön näitä hyvinkin raskaita toimia, joista nimenomaan tämä Uudenmaan rajan sulkeminen on mitä parhain esimerkki. Me pyrimme eristämään alueen, jotta virus ei pääsisi leviämään muualle Suomeen, ja tavalliset suomalaiset tukevat tätä toimenpidettä ja ymmärtävät.

Edustaja Heinonen ajatteli, että sinne nyt sankoin joukoin ihmiset menisivät käännyttäväksi, mutta sehän on aivan päinvastoin: ihmiset ymmärtävät, että nyt ei ole leikin asia. Meidän pitää suojata ihmishenkiä. Meidän pitää varmistaa se, että meillä terveydenhuollon kapasiteetti ei ylikuormitu ja pystymme kohdentamaan hoidon heille, jotka sitä aidosti tarvitsevat. Kun me tiedämme, että tämän epidemian huippu ei ole vielä nähty, niin meidän täytyy kaikkien kantaa oma vastuumme, toimia vastuullisesti, ja korostaa sitä myöskin omassa perhepiirissä. Meillä monilla on nuoria ja lapsia, jotka mielellään menisivät tapamaan kavereita, mutta nyt eletään sellaista aikaa, että samalla tavalla kuin ihmiset eivät saa nyt ylittää Uudenmaan rajaa ja eivät saa kokoontua yhteen, niin nyt myöskin nuorten täytyy ymmärtää se, että ihan joka ikisen, kaikista ikäryhmistä, täytyy tämä vastuu kantaa, sillä vaikka nuoret eivät tässä ole ne, jotka oireista kaikkein rankimmin kärsivät, niin nuoret saattavat oireettomina levittää tautia ja tällä tavalla sitten sitä ketjua monistaa, ja nyt kyse on niin vakavasta asiasta, että näin ei saa käydä.

16.42 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Kaikki toimet ovat olleet varmastikin tarpeellisia, ja ihmiset ovat ottaneet harmista huolimatta tämän Uudenmaan liikkumisen rajoituksen ihan kohtuullisen hyvin.

On tietysti tärkeää sitten, kun on saatu tämä toimenpide käyttöön, varmistaa, että siellä ei synny ylimääräisiä tartuntariskejä, ja olisi mielestäni hyvä pohtia, miten saataisiin tämä tarkastuspiste toimimaan siten, että siellä ei syntyisi fyysisistä kontakteja. Silloin kun siellä on tarkastuspisteellä henkilöitä, jotka tarkastavat näitä papereita, niin heidän kohtaavat hyvin paljon ihmisiä, ja varmasti myöskään ei voida välttyä siltä, etteikö siellä syntyisi myös riskiä tartunnasta. Jos voitaisiin saada esimerkiksi autoon kiinnitettävä tarra tai joku muu järjestely aikaiseksi, niin että voitaisiin näyttää ne paperit vain lasin läpi, niin silloin tietysti tämänkaltaiset ongelmat poistuisivat. Ehkä myös joku hieman yksinkertaisempi ja fiksumpi menetelmä sille, miten tunnustetaan nämä tarkastuspisteen läpi kulkevat ajoneuvot, helpottaisi sekä liikenteen sujuvuutta että tartuntariskin pienenemistä.

Nyt tietysti epidemia on havaittu muuallakin Suomessa jo, ja olisi tärkeä miettiä myös esimerkiksi Ruotsin ja Suomen välillä kulkevaa liikennettä. Siitä on tullut kysymyksiä ihmisiltä, jotka käyvät Ruotsin puolella töissä ja sitten palaavat Suomeen, esimerkiksi Lapin alueella, onko siellä sellaisia riskejä, jotka pitäisi nyt huomioida tässä vaiheessa. Muutenhan ei ehkä kannata miettiä tällaisia rajoitussuunnitelmia sitten kovin pitkälle, jos se pääsee pahasti jostakin vuotamaan.

Uskoisin, että tällä toimenpiteellä on jo saavutettu sinänsä iso vaikutus, koska eiväthän kaikki lähde suinkaan sinne kokeilemaan, pääseekö nyt Uudeltamaalta liikkumaan. Kyllä ihmiset ovat ottaneet tämän vakavasti.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Nyt sitten tietysti seuraavia toimenpiteitä täytyy miettiä. Liikkumista on eri maissa rajoitettu erilaisin keinoin, ja tämä, joka liittyy nyt Uudenmaan ja muun Suomen väliseen liikkumiseen, on tietysti vain osaratkaisu siihen. Mikä olisi sellainen tehokkain keino ja pystytäänkö vielä niin sanotusti älykkäämmin tunnistamaan, missä liikkumista kannattaa rajoittaa, ovat varmasti ihan kynnyskysymyksiä, joiden parissa kannattaa tehdä töitä. Etenkin sitten tartunnan saaneiden ja niiden, jotka ovat olleet altistuksissa, liikkuminen tai liikkumattomuus on äärimmäisen tärkeää, jolloin ei tarvitse ihan summittain tehdä toimenpiteitä sitten jossain vaiheessa kun toivottavasti päästään miettimään, miten tästä tilanteesta päästään eteenpäin.

Tällä hetkellä tiedetään, että tämä seuraava viikko näyttää sen, kestäkö meidän tehohoito — mahdollisesti nähdään se tässä, kun epidemia etenee kuitenkin siten, että itämaisäika on aika pitkä. Ja nyt, kuten edustaja Guzenina mainitsi, nuorten ja kaiken ikäisten täytyy tuntea vastuunsa, ja ehkä siinä vastuun ymmärtämisessä myös painaa se tieto, että valitettavasti myöskään nuoret eivät ole tältä epidemialta suojassa ja tiedetään Euroopasta, että myöskin nuoria henkilöitä on tähän virukseen menehtynyt valitettavasti.

16.46 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Tänään Uudenmaan rajan ylittäminen sujui ainakin omalta osaltani varsin jouhevasti: rekkaliikenne ohjattiin toiselta kaistalta suoraan lävitse ja henkilöliikenne toiselle kaistalle, jossa sitten syy rajan ylitykseen tarkistettiin. Mutta kyllä on todettava, että niin tuo Uudenmaan rajatarkastus kuin tämän asian käsitteilykin tässä istuntopöydässä tuntuvat edelleen pahalta painajaisunelta, jossa en olisi uskonut, että Suomessa koskaan ollaan. Kuitenkin liikkumisrajoitukset on tehty, jotta koronavirustartuntoja voidaan vähentää ja hidastaa epidemian leviämistä, ja ne ovat tärkeitä, niin painajaismaisilta kuin ne kuulostavatkin.

Uusimaa on virustartunnoissaan muuta maata edellä, mutta meidän muualta maasta tulevien ei pidä tuudittautua siihen, että Uudenmaan raja tekee muusta Suomesta lintukodon — ei tee. Myös muualla Suomessa on syytä noudattaa vahvasti hallituksen antamia suosituksia ei-välttämättömästä liikkumisesta pidättäytymisestä, ja tämän viestin on vahvasti lähdettävä myöskin täältä eduskunnasta eteenpäin, kun nyt käsittelemme tätä raja-asiaa. Eli vaikka muualla Suomessa ollaankin juuri nyt Uudenmaan tautikehitystä jäljessä, niin on ehdottoman tärkeää, että me vältämme kaikin tavoin sosiaalista kanssakäymistä myös muualla Suomessa. Näin vaikutamme itse siihen, että tartuntakehitys olisi hitaampaa kuin se on Uudellamaalla ollut, ja se antaa meille aina paremmat mahdollisuudet selvittää tulevista hoitotarpeista sekä suojata ihmisten terveyttä ja elämää.

Oikeus vapaaseen liikkumiseen on ihmisten perusoikeus, ja on ymmärrettävää, että sen rajoittaminen eri tavoin voi harmittaa. Emme kuitenkaan suojele rajoituksilla nyt itseämme vaan ikäihmissiämme ja sairaita, eikä tauti ole helppo keski-ikäisellekään, vaan myös nuoremmat meistä voivat tarvita tehohoitoa selvitäkseen, ja siksi jokaisen ihmisen perusoikeutta elämään onkin nyt syytä varjella kaikin mahdollisin tavoin. Viruksen leviäminen muualla Suomessa on siis estettävä omin toimin. Uudenmaan raja hidastaa taudin leviämistä mutta ei estä sen ilmenemistä myöhemmin myöskin muualla Suomessa.

16.49 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Ensimmäiseksi kiitokset hallitukselle näistä erinomaisista toimista, joilla koronavirusta nyt tällä hetkellä torjutaan. Liikkumisrajoitukset ovat täysin välttämättömiä.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Itseäni on huolestuttanut kuitenkin nyt tässä Uudenmaan liikkumisrajoituksessa se, että vaikkakin Puolustusvoimilla on hyvä rotaatio tuolla varusmiesten lomien osalta, varusmiehet kuitenkin liikkuvat muualle Suomeen ja sitten myös sieltä muualta Suomesta tänne Uudellemaalle. Olen selvittänyt asiaa, ja on hyvä, että Puolustusvoimilla ja puolustusministeriöllä on nopeallakin tahdilla valmius arvioida tämäkin asia uudelleen.

Kotimaakunnassani Lapissa taas huolestuttaa tuo työmatkaliikenne Ruotsin puolelle. Sitä ei ole rajoitettu, koska on nähty, totta kai, välttämättömänä se, että niin kauan kuin voimme ihmisille toimeentulon taata, niin sen hallitus myös tekee, mutta nyt kun meillä on viitteitä siitä, että Ruotsin puolelta olisi sinne Lappiin näitä tartuntoja jonkun verran tullut, niin on täysin välttämätöntä, että tätäkin asiaa seurataan tarkasti ja tehdään päätelmät sitten tiedon nojalla siitä, onko myös työmatkaliikennettä välttämätöntä rajoittaa jossakin vaiheessa.

Se on kulttuurisesti ja taloudellisesti kova päätös, kun laitetaan rajat kiinni, ja täytyy nyt mainita myös lappilaisen kulttuurin kannalta se, että mikäli tämä tilanne jatkuu vielä kesän yli, niin lappilaisilla ei siinä vaiheessa olisi sitten asiaa tuonne rajajoille veneillä lohta soutamaan, ei Tenolla eikä myöskään sitten Tornionjoella. Rajaviivahan siellä joissa kulkee syvintä uomaa pitkin, ja mikäli sinne mentäisiin ja mikäli tämän rajan sitten ylittää, niin siinä syyllistyisi tämän tilanteen jatkuessa tällöin valtiorajarikokseen, ja tällaiseen ei tietenkään ketään voi kannustaa. Toivon, että tämä tilanne laukeaa ennen sitä.

Edustaja Heinonen otti omassa puheenvuorossaan esille tosiaan nämä resurssit Uudenmaan eristämässä, ja tosiaan tämä vaikea päätös johtuu pääasiassa siitä — ja olen pettynyt siihen — että osa kansalaisista ei yksinkertaisesti usko hallituksen hyviä suosituksia. Se on valitettavaa, ja silloin joudutaan menemään koviin toimenpiteisiin. Hallitus on myös selkeästi ilmoittanut, että sillä on valmius arvioida, tarvitaanko lisää rajoitustoimia, ja mikäli tarvitaan, niin itse kyllä katson, että Uudenmaan eristämisen lisäksi on täysin mahdollista sulkea vaikkapa Lapin maakunta tai muita Pohjois-Suomen maakuntia, koska nyt kyllä näyttää siltä, että ei sieltä muualta ole liikuttu tänne Uudellemaalle tai etelään vaan päinvastoin etelästä on lähdetty liikkeelle tuonne pohjoiseen, mikä sitten osaltaan aiheuttaa siellä haasteita myös terveydenhuoltojärjestelmän kestävyuden kannalta.

Haluan tässä vaiheessa vielä vedota jokaiseen turistiin, joka siellä Lapissa tällä hetkellä on, tai jokaiseen, joka vielä sinne matkustamista harkitsee, että jättäkää nämä suunnitelmat, ja jos siellä jo olette, niin poistukaa takaisin kotimaakuntaanne. Se on parasta, mitä voidaan tehdä kansanterveyden turvaamiseksi ja myös tämän koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi.

Edustaja Guzeninaa ja edustaja Salosta kiitän erinomaisista puheenvuoroista. Olen itsekin aivan samaa mieltä, että valtio ei voi kaikenkattavasti sanella kansalaisille jokaista asiaa, mitä täytyy tehdä. Meidän täytyy korostaa sitä, että myös yksilöillä on vastuu tällaisessa poikkeustilanteessa siitä, että kaikilla mahdollisilla keinoilla kyetään hidastamaan tätä koronaviruksen leviämistä.

16.52 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Pysin siihen, että en toistaisi tässä edustajien hyviä puheenvuoroja. Täällä on erinomaisesti jo selostettu tätä tilannetta ja tuettu tätä päätöstä. Ajoin tänään itse tuon rajan läpi, ja se sujui todella joustavasti. Syy on tietenkin se, minä edustaja Guzenina täällä totesi, että fikset ihmiset ovat jo oivaltaneet, miten tulee toimia. Ei se ole mikään mittari, kuinka moni sieltä nyt jouduttaisiin kääntämään pois.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Tässähän on kysymys yhdestä toimenpiteestä niitten lukuisten toimenpiteiden joukossa, joilla pyritään samaan tavoitteeseen eli vähentämään ihmisten välisiä kontakteja. En lähde niitä kaikkia luettelemaan. Pääministeri niitä täällä erään asian esittelyn yhteydessä viime viikolla luutteli. Sen verran haluaisin sanoa tätä sivuavasta asiasta, että tässä ravintolassa tapahtuvien kontaktien vähentämisessä kyllä meinasi itselläni kärsivällisyys loppua, kun olen laskenut, että se tarvitsi yhdeksän eri vaihetta siitä, kun viikko sitten maanantaina hallituksen johtoviisikko linjasi sen. Sen jälkeen se käsiteltiin tiistaina hallituksessa, nopeasti saatiin tänne täysistuntoon, sen jälkeen oli talousvaliokunta, perustuslakivaliokunta, taas täysistuntoon, lauantaina täysistuntoon, tänään siitä annetaan asetus, ja sen jälkeen me vielä jälkitarkastamme. Näin se kuuluu demokratiassa mennä, mutta kyllähän se kesti ottaen poikkeusolot huomioon yllättävän kauan. Tämä nyt tehty päätös tapahtui nopeammin, ja se on hyvä.

Sen verran tässä on varmaan mahdollista aivan lyhyesti viitata siihen, mikä on tämä tilannekuva, johon tietenkin tämä Uudenmaan ja muun Suomen välisen rajan liikenteen vähentäminen tähtää. Tällä hetkellä, tämän aamun tiedon valossa meillä on sairaalahoidossa 143 potilasta. Vertaan sitä viikon takaiseen, jolloin oli 50. Teho-osastolla on tänä aamuna 49 potilasta, viikko sitten oli 13. Kuolleita tähän tautiin on nyt 13, viikko sitten oli yksi. Joten olemme toki selvässä nousuvaiheessa nyt tämän taudin suhteen.

On perusteltua, että Uudellamaalla ja muualla Suomessa noudatetaan jossain määrin erilaista toimintamallia, koska Uudellamaalla koronavirusepidemia on neljä kertaa yleisempi väestöön suhteutettuna. Esimerkiksi Uudellamaalla on löytynyt 50 tartuntatapausta 100 000:ta asukasta kohti, ja naapurissa Varsinais-Suomessa, josta itse tulen, 100 000:ta kohti 12. Nyt se suuri haaste on, kun Uudellamaalla on näin paljon tartuntoja, mitä seuraavaksi pitää tehdä Uudellamaalla.

Olen itse yrittänyt pitää roolini selvänä — olen täällä nyt lainsäätäjänä, ja tärkeintä on, että säädämme lakeja ja että ne hyvin valmistellaan ja sitten päätämme lisäresursseista. En lähde tuonne operatiiviselle puolelle, vaikka yhteydet sinne toki ammatin ja aiemman työkokemuksen perusteella on. Yhden asian tässä haluan sanoa, ja se on semmoinen, joka tässä viikonloppuna itselleni tuli erittäin merkittäväksi.

Minulla oli mahdollisuus tutustua sellaiseen selvitykseen tämän koronavirusepidemian osalta, joka koski sitä risteilijäalusta, joka oli Japanissa. Siinä eristetyssä yhteisössä tutkittiin kaikki 3 700 henkilöä, sekä matkustajat että henkilöstö, jolloin tiedetään, että siellä oli tartuntoja 712, ja jälkiseurannassa niistä henkilöistä on kuollut kymmenen, eli se pelottavalta kuulostava sana, niin sanottu tappavuus, on ollut 1,2 prosentin luokkaa. Kaikkein tärkeintä nyt, sen lisäksi, mitä olemme jo tehneet ja mitä mahdollisesti joudumme vielä tekemään lisää, on lisätä näiden testien määrää. Niin on myös tehty. Tänään oli 21 000 suomalaista testattu. Se on erittäin paljon. Se vastaa samaa tilannetta, mikä Etelä-Koreassa oli viime viikolla, jolloin oli testattu 200 000, vaikka me olemme 18 päivää heidän jäljessään tämän epidemian suhteen. Nyt heillä on testattu 350 000 asukasta, ja meillä se vastaava päivä 18 päivän kuluttua olisi tuossa huhtikuun 10. päivän tienoilla. Aivan varmasti meillä on silloin testattu yli 35 000.

Eli testata, testata, testata, ja sitten ne, jotka ovat saaneet tartunnan, eristää, eristää, eristää, koska se on se, millä me saamme oikeasti rajattua tätä. Sairaalat ovat jo nyt kovan haasteen edessä ja lähiviikkoina vielä kovemman haasteen edessä. — Kiitoksia.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

16.57 **Iiris Suomela vihr:** Arvoisa puhemies! Tässä kriisin keskellä on selvää, että mitä tehokkaammin toimimme, niin sitä enemmän henkiä pelastamme. Nopeuden lisäksi tehokkuuden toinen puoli on tietysti toimien kohdentaminen ja harkitseminen, ja nähdäkseni viime viikko on hyvä osoitus siitä, että kun tarvitaan nopeita toimia, niin siihen todellakin hallitus ja eduskunta yhdessä pystyvät ja pystyvät suoriutumaan hyvinkin nopeasti haastavissa oloissa uuden lainsäädännön säätämisestä.

Perjantaipäivänähän oltiin jo tienpientareella betoniporsaiden kanssa odottamassa, että täällä saadaan nujittua Uudenmaan sulkeminen, ja kun sitten keskiyö koitti, niin saatiin raja laitettua kiinni. Tämä on rankka toimi, mutta nähdäkseni nyt sitten viikonlopun aikana on nähty, että toimi on ollut aika toimiva. Viikonloppuna toki matkaliikenne yleensä on enemmän vapaa-ajan liikennettä, ja nyt on nähty noin 80 prosentin vähenemä liikenteessä. Tämän ensimmäisen arkipäivänkin aikana vähenemä on vähän ajankohdasta ja paikasta riippuen pyörinyt siinä 50, 60 tai 70 prosentin kieppeillä, eli ihan merkittävästi on saatu vähennettyä liikennettä Uudelta maalta ja Uudellemaalle.

Täällä aiemmin nostettiin esiin huoli siitä, miten esimerkiksi kuljetusalan yrittäjät pärjäävät. Poliisihan on muun muassa Helsingin Sanomien uutisoinnin ja poliisin tietojen perusteella järjestänyt kuljetusliikenteelle erillisiä kaistoja aina niissä paikoissa, missä se on vain liikenteellisesti ollut mitenkään mahdollista, ja varmasti näitä mahdollisuuksia etsitään sitten aina lisää, kun seuraava päivä koittaa. Ja kun huoli on ollut suuri myös siitä, miten tarkistetaan ihmisten kulkeminen, niin tietojeni mukaan poliisi kehittää tällä hetkellä mahdollisuutta automaattisesti rekisteritunnuksen perusteella tarkistaa, kuka on kyseessä ja millä asialla ihminen liikkuu, jolloin ei tarvitse ottaa sitä riskiä, että syntyy lähikontakti, eikä mene myöskään yhtä kauan aikaa näihin tarkastuksiin.

Mutta kaiken kaikkiaan jo se, että näin paljon näitä ratkaisuehdotuksia on löytenyt ja niitä on lähdetty edistämään, on nähdäkseni osoitus siitä, että siellä arjessa on todella viranomaisella kyky ja tahto etsiä niitä joustavampia keinoja ja etsiä niitä keinoja, joilla tästä poikkeuksellisesta sulusta päästään mahdollisimman sujuvasti eteenpäin. Samalla varmaan on niin, että moni, kun on nähnyt ne tämän päivän jonot, harkitsee ehkä uudella tavalla, kuinka välttämätöntä on liikkua tuon rajan yli, voisiko sen ehkä tehdä johonkin toiseen kellonaikaan, voisiko ehkä käyttää jotain muuta menetelmää sitten vaikkapa niiden töiden tai muiden tehtävien hoitamiseen — siirtyä työskentelemään etänä tai muuta. Eli nyt on nähty se ensimmäinen päivä, ja minulla on kyllä joka luotto, että viikon mittaan löydetään niitä vielä parempia keinoja siihen, että jatkossa asiat sujuvat vieläkin paremmin kuin tänään.

Todella nythän keskustelu koskee tätä valtioneuvoston tarkempaa soveltamisasetusta liikkumisen rajoittamisesta, missä määritetään, kuka tarkalleen ottaen saa kulkea, kuka ei saa kulkea, ja tämän eduskunta nyt jälkitarkastaa, kuten valmiuslakiin kuuluu, eli nyt sitten punnitsemme ja harkitsemme, miten tässä perusoikeudet toteutuvat. Sinällään, kun tästä asiasta on viime viikolla käyty jo varsin laajaa keskustelua perustuslakivaliokunnassa, ainakin itse katson näin ei-juristina, että tässä on kyllä varsin perusteellisesti huomioitu se vaikea tasapainottelu, mitä nyt tehdään sen välillä, että toisaalta pitää turvata jokaisen oikeus elämään ja välttämättömiin terveyspalveluihin — sehän on nyt se valmiuslain peruslähtökohta tämän pandemian aikana — mutta sitten toisaalta pitää olla perusteetta rajoittamatta ihmisten toimintaa, mitä tulee esimerkiksi työtehtävien hoitamiseen, opiskeluun, omaisten hoitamiseen — pahimmillaan tietysti joudutaan huomioimaan jopa omaisten me-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

nehtymisiä — ja sitten toisaalta liikkumiseen myös yhteiskunnallisten velvollisuuksien, kuten varusmiespalveluksen, hoitamisen vuoksi.

Nythan suhteessa viime viikon keskusteluun tässä soveltamisasetuksessa on todella huomioitu se, että varusmiespalvelus on peruste siirtyä rajan puolelta toiselle, ja kuten täällä aiemminkin nostettiin esiin, tästähän harkintaa tehdään ennen kaikkea siellä varuskunnissa. On kyllä kova luotto siihen, että nyt kun siellä voidaan käydä se punninta, että missä määrin ja minä aikana keitäkin lomille päästetään, niin se punninta tehdään todella vastuullisesti ja niin, että toisaalta nuoria ei eristetä perheistään tarpeettomasti mutta samalla tehokkaimmalla mahdollisella tavalla estetään epidemian leviäminen.

Tämä toki korostuu valmiuslain oloissa muutenkin: Me täällä annamme ne puitteet, joiden perusteella viranomaiset sitten tekevät viime kädessä sen harkinnan, miten toimivaltuuksia käytetään vain niissä rajoissa kuin on täysin välttämätöntä. Tämä tulee sieltä valmiuslain 4 §:stä. Todella painotetaan sitä, että vain välttämätön on tehtävä, ei yhtään enempää, mutta ei toisaalta yhtään vähempää. Siksi onkin ollut hyvä nähdä, että tämän vastuun viranomaiset kantavat huolella ja tarkasti ympäri Suomen — etsivät niitä parhaita ratkaisuja mutta toisaalta pitävät kiinni siitä, että nyt suojataan sitä keskeisintä perusoikeutta eli oikeutta elämään. Luotto on kova, että tällä jatkuvalla toiminnan kehittämisellä pidetään arki sujuvana mutta samalla huolehditaan siitä, että pandemia ei leviä.

17.03 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Liikkumisenvapaus on yksi keskeisistä perusoikeuksista, joiden rajaamiseen on oltava erityisen korkea kynnys. Terveysviranomaisten suositus on kuitenkin selvä, ja koronaviruksen leviämisen hallitsemiseksi Uudenmaan rajojen sulkeminen oli välttämätöntä. Eduskunta tälle valmiuslain pykälälle onkin jo antanut siunauksensa. Nyt voimme jo nähdä, kuten edustaja Suomela tuossa äsken kuvasi, että tämä toimi on tehonnut ja vähentänyt huomattavasti liikennettä, ja toivottavasti vähentää myös tartuntoja, mikä tietenkin tämän toimen tarkoituksena on. Nämä kiellot ja rajoitukset ovat tässä poikkeustilanteessa tärkeitä sekä oikea-aikaisesti asetettuina ja myös purettuina hyväksyttäviä. On kuitenkin oltava äärimmäisen tarkka, että emme tarpeettomasti rajoita ihmisten perusoikeuksia.

Emme myöskään voi tarpeeksi korostaa ihmisten omaa vastuuta. Mikään näistä rajoituksista ei toimisi, jos edelleen jatkaisimme normaalia kanssakäymistä ihmisten kanssa näissä olosuhteissa, sillä virus on jo Suomessa ja leviää mahdollisesti myös Uudenmaan ulkopuolella ja Uudellamaalla jo tällä hetkellä. Ihmiset onneksi ovat jo merkittäväällä tavalla muuttaneet käyttäytymistään — sen voi nähdä kaduilla ja julkisilla paikoilla. Mutta edelleen parannettavaa on, sekin on sanottava — kaikille ei tilanteen vakavuus valitettavasti ole vielä selvä. Kiitos niille ihmisille, jotka ovat jo näin toimineet ja arkeansa merkittävästi muuttaneet suojellakseen muita ihmisiä.

Haluan vielä kiinnittää huomiota länsirajamme tilanteeseen pohjoisessa Suomessa, joka on uskoakseni niitä seuraavia suuria ratkaistavia asioita. Kun edelleen työmatkaliikenne Suomen ja Ruotsin välillä on sallittu ja liikenne tämän rajan yli tapahtuu molempiin suuntiin, se aiheuttaa riskin taudin leviämiseksi Ruotsista Suomeen ja toki myös toisinpäin. Liikennettä on noin tuhat henkilöä päivittäin. Viron ja Suomen välinen työmatkaliikenne on jo kielletty yli viikko sitten. On totta, että tilanne on hieman eri Ruotsin rajalla, sillä molemmin puolin rajaa saattaa elää yksi ja sama yhteisö, jopa perheitä on rajan molemmin puolin. Kuitenkin tässä tilanteessa tartuntavaara syntyy, varsinkin kun tiedämme, että Ruotsilla ja Suomella on koronaviruksen torjumisessa varsin erilainen strategia, ja on jo ar-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

vioitu, että tartuntoja rajan yli on liikkunut. Pohjois-Ruotsissa tartuntoja on noin kaksinkertaisesti verrattuna Suomeen, lukumäärään suhteutettuna. Pohjoisessa Suomessa tauti on pysynyt hyvin kurissa — hallituksen asettamat rajoitukset ovat toimineet. Emmehän halua Ruotsin paljon sallivamman politiikan seurauksien vuotavan rajan yli Suomeen. Toivottavasti myös tätä pääsemme pian ratkaisemaan.

17.06 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen liikkumista rajoittava soveltamisasetus tulee nyt jälkitarkastukseen tänne eduskuntaan.

Ajoimme edustajatoverin kanssa lauantaina kohti pohjoista, kohti kotia. Varusmiehet ohjasivat liikennettä, ja poliisi tarkasti kohteliaasti oikeutemme ja ohjasi jäməkästi eteenpäin. Tänään rajalla on ollut enemmän ruuhkaa.

Rajoitustoimenpiteet ovat toimineet melko hyvin, ja kansalaiset ovat olleet kuuliaisia rajoitteita kohtaan. He ymmärtävät rajoittamisen merkityksen, että estämme ja hidastamme taudin leviämistä, jotta tehohoito riittää ja myös muut vakavasti sairastuneet voidaan hoitaa.

On hyvä asia, että liikkumisen rajoittamisessa on otettu huomioon esimerkiksi opiskelu, varusmiespalvelus ja muiden lakisääteisten tehtävien suorittaminen, yhteiskunnalliset luottamustehtävät, elinkeinon harjoittaminen ja työn tekeminen, kun etätyön tekeminen ei ole mahdollista, niin että yhteiskunnan pyörät pyörivät.

On hyvä asia, että liikkumisen rajoittamisessa otetaan huomioon myös lähiomaisen hoiutarve, kuolema tai kuolemanvaara. Tämän kriisin aikana kuollaan myös muuhun kuin koronaan. On tärkeää, että läheinen pääsee rajoittamisrajan yli muualla asuvan läheisen luokse saattohoidon loppuksi, kun on aika hyvästellä, jättää hyvästit ja jättää jäähyväisiä. Tämä toki tulee tehdä vastuullisesti ja koronan leviämiseen liittyvä varovaisuus huomioiden.

Arvoisa puhemies! Lasten oikeuksien sopimus on voimassa myös poikkeusoloissa. Siksi on perusteltua, että lapsen tapaamisoikeuden vuoksi isä tai äiti voi liikkua Uudenmaan rajan yli. Lapsi tarvitsee rajan takana asuvaa vanhempansa myös liikkumisen rajoitusten aikana. On tärkeää, että otamme lapset huomioon.

Tämän lähetekeskustelun jälkeen perustuslakivaliokunta arvioi, ovatko liikkumisrajoitukset tämän hetken tilanteessa välttämättömiä ja oikeasuhtaisia päämäärän suhteen perusoikeuksien ja ihmisoikeussopimusten valossa. Rajoitusten tulee olla oikeassa suhteessa ihmisten oikeuteen elää.

Luotetaan suomalaisiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijoihin, jotka tekevät kiinteää yhteistyötä yliopistojen kanssa. Annetaan heille tukemme. He rakentavat meille koko ajan tilannekuvaa kooten tietoa eri maiden tilanteista ja Suomessa tehdyistä tutkimuksista.

Esimerkiksi aivan viime aikoina on tutkittu sitä, miten eri ikäiset ihmiset ovat tekemisissä toistensa kanssa. Se on aivan erilaista kuin monessa muussa maassa. Olemme myös onneksemme pääosin harvaan asuttu maa, jossa moni asuu omassa rauhassaan luonnon keskellä. Jo se suojelee meitä epidemian etenemiseltä.

Meidän täytyy pitää päättäjinä pää kylmänä ja toimia oikea-aikaisesti. Meidän ei kannata lähteä poukkoilemaan jokaisen huudon perään vaan ottaa tutkimuksista ja tilannekuvis-ta opiksi tässä vakavassa tilanteessa ja soveltaa se opittu näihin suomalaisiin olosuhteisiin.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Edustaja Lindén kuvasi edellä tämän aamun tilannetta. Tilanne on vakava, ja se kehittyy koko ajan. Tarvitaan ennakointia ja toimimista suunnitelmien mukaan. Toimitaan kaikki omalta osaltamme vastuullisesti. Se on elämän suojelemista.

17.11 Jussi Halla-aho ps: Arvoisa herra puhemies! Maailma totisesti muuttuu nykyään vauhdilla. Pandemia ja torjuntatoimenpiteet etenevät niin nopeasti, että viikon takainen tilanne tuntuu kaukaiselta menneisyydeltä. Tästä voi oppia ainakin sen, että viikon päästä olemme mahdollisesti tekemässä asioita, joita emme nyt osaa kuvitella. Ei ole viikoissa mitaten pitkä aika siitä, kun pääministeri sanoi, että Suomi jättää spehtaakkelit muille. Sen jälkeen onkin toistettu muiden tekemiä spehtaakkeleita yksi kerrallaan: julistettu poikkeustila, suljettu koulut ja ravintolat, pantu rajat kiinni ja eristetty Uusimaa.

Ymmärrän, että nämä päätökset eivät ole helppoja. Ne aiheuttavat varmuudella taloudellisia vaurioita, kun taas niiden välttämättömyyttä on vaikea varmuudella ennustaa, samoin kuin niiden hyötyjä ja vaikuttavuutta. Erityisen paradoksaalista on se, että jos toimet purevat, joku voi jälkikäteen sanoa, että ei niitä olisi tarvittukaan. Ainoa, mikä on poliittisesti varmaa, on siis se, että hallitus saa jäljet siivottavakseen ja syyt epäonnistumisista. Asema ei ole kadehdittava, mutta hallituksessahan ollaan juuri kantamassa vastuuta. Hyvinä aikoina vastuun kantaminen voi olla eufemismi mahdollisuudelle jakaa kaikkea kivaa omille, mutta pahoina aikoina se tarkoittaa kirjaimellisesti vastuunottoa. Vastuuta ei voi ulkoistaa THL:lle, Finavialle, yrittäjille tai tavallisille kansalaisille, vaan hallituksen on uskallettava tehdä päätöksiä ja kannettava niistä vastuu.

Arvoisa herra puhemies! Suomi ei ole erityistapaus, vaikka suomalaisilla onkin usein taipumus ajatella näin. Kulkutauti ei tunne rajoja, vaan se noudattaa samoja lainalaisuuksia niin meillä kuin muualla. Suomen etu on se, että epidemia on käynnistynyt täällä myöhemmin kuin Etelä- ja Keski-Euroopassa. Meillä on mahdollisuus oppia muiden virheistä ja onnistumisista. Samalla pitää ymmärtää, että jos tekee samalla tavalla kuin joku muu, myös lopputulos on suurella todennäköisyydellä samanlainen. Pyykinpesun aika tulee myöhemmin, mutta tehdyistä virheistä on hyvä keskustella myös reaaliajassa, koska edessä on lisää päätöksiä, joissa voidaan toimia oikein tai väärin.

Keskeinen virhe sekä meillä että muualla on ollut se, että tehdään liian vähän ja liian myöhään. Eristystoimenpiteiden vaikuttavuus on suurin, jos ne tehdään ajoissa. Poliittisesti ymmärrän, että halutaan odottaa, kunnes toimenpiteen tarpeellisuus on ilmeinen myös suurelle yleisölle, mutta siinä vaiheessa se ei enää välttämättä vaikuta parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi pitää uskaltaa tehdä päätöksiä etupainotteisesti ja silläkin riskillä, että niiden välttämättömyys kyseenalaistetaan jälkikäteen. Jälkijättöiset ja puolivillaiset toimet pitkittävät kriisiä ja kasvattavat sen hintaa.

Räikeimpiä virheitä olivat ilman muuta sekoilu ja vastuun pakoilu Helsinki-Vantaalla ja tarpeeton viivyttely valtakunnan rajojen sulkemisessa. Annan hallitukselle tunnustusta siitä, että se on parantanut juoksuaan. On kuitenkin syytä pohtia työhön liittyvää henkilöliikennettä niin Uudenmaan rajalla kuin Suomen ja Ruotsin rajalla. Ymmärrän taloudelliset näkökohdat, mutta tämä liikenne vesittää karanteenitoimien vaikuttavuutta. Eihän tauti katso sitä, millä asialla sen kantaja on. Jos toimet eivät ole vaikuttavia, keskustelemme täällä ennen pitkää myös ulkonaliikkumiskielloista, ja sitä ei kukaan meistä halua.

On myös seurattava tarkasti, miten Ruotsi onnistuu oman omintakeisen linjansa kanssa. Jos Ruotsin tie on Italian tie ja sen terveydenhuoltojärjestelmä kriisiytyy, on vaarana, että sieltä pyrkii ihmisiä hoitoon tänne.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Loppuun totean sen positiivisen havainnon, jonka moni muukin on maininnut, että suomalaiset ovat pääsääntöisesti ymmärtäneet oman parhaansa ja noudattavat annettuja ohjeita erittäin hyvin. Poikkeuksia on, mutta heidän osuuttaan ei pidä liioitella. Ja meitä auttaa myös se, minkä edustaja Kinnunenkin juuri nosti esiin, että asumme harvassa ja pidämme luonnostaan enemmän etäisyyttä kuin monet muut. — Kiitos.

17.16 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! On surullista ja on oikeastaan järkyttävää, että joudumme käsittelemään tällaista esitystä, jossa Suomen rajojen sisällä poliisivoimin ja Puolustusvoimien virka-avulla estetään kansalaisten vapaa liikkuminen vaikkapa läheisten, sukulaisten, lastenlasten luo. Tämä esitys on toki aiheellinen, ja se on välttämätön, ja itse sitä myös kannatan, mutta sen täytyy jäädä niin lyhyeksi kestoltaan kuin mahdollista.

Samalla meidän on mietittävä sitä, miten voimme edelleen rajoittaa tämän tuhoisan ja vakavan epidemian leviämistä. On keskusteltu ulkonaliikkumiskielloista. Suomessa on onneksi tilaa niin paljon, myös Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla, että mielestäni varsinaista ulkonaliikkumiskieltoa tai siihen kohdistuvia rajoitteita ei tarvitse säätää, enkä usko, että niistä olisi edes mitään hyötyä, mutta toki ulkonakin on pidettävä huoli turvaväleistä.

Tämä aika on monelle ahdistavaa ja pelottavaa, ja varmasti nämä erilaiset rajoitteet, jotka merkitsevät esimerkiksi erossa olemista läheisistä ihmisistä ja sukulaisista ja erilaisia sosiaalisia rajoitteita, voivat lisätä mielenterveysongelmia ja päihdeongelmia, ja senkin takia on tärkeää, että ihmiset pääsevät edes sinne ulos luontoon liikkumaan, kun ei ole enää ikään kuin muita paikkoja olemassa sen kodin lisäksi, missä voisi liikkua, ellei sitten ihminen käy työssä.

Täällä on keskusteltu Suomen ja Ruotsin välisestä rajaliikenteestä, ja on kyllä huolestuttavaa, että Lapissa on ilmennyt tautitapauksia, jotka ovat työmatkaliikenteen vuoksi levinneet Suomen puolelle. Kyllä mielestäni nyt hallituksen tulisi hyvin tarkasti harkita Suomen ja Ruotsin rajalla tehtävää vastaavaa rajausta ja kieltoa kuin mikä on jo Suomen ja Viron välillä tehty, eli myös työmatkaliikenteeseen tilapäinen keskeytys.

Sitten edelleen kannan huolta kauppakeskuksista, joissa ihmisiä liikkuu paljon. Itse pitäisin kauppakeskusten sulkemista jopa tärkeämpänä kuin tätä Uudenmaan rajan sulkemista, sillä on tarpeetonta järjestää sisätiloihin näitä kokoontumispaikkoja ihmisille. Toki on pidettävä huolta siitä, että kansalaiset saavat asioida ruokaostoksilla ja apteekkeissa, mutta tässä tilanteessa pitäisin hyvänä, että kauppakeskukset suljettaisiin. Se on myös toive, jonka useat erikoistavaraliikkeiden yrittäjät ovat esittäneet, koska he toivovat, että voisivat päästä sulkemaan nämä liikkeensä, joissa ei tosiasiallisesti enää kauppa edes käy, mutta edelleen on vuokrat maksettava, jos kauppakeskus on auki.

Kaikkein tärkeintä tässä tilanteessa olisi se, että nyt voimakkaasti torjuttaisiin nimenomaan epidemian leviämistä, ei pelkästään jarruttamalla vaan sillä strategialla, että nyt pyritään myös tukahduttamaan koronavirusepidemia. Norjassahan on hiljattain vaihdettu strategiaa tästä jarruttamisesta tukahduttamiseen. Tukahduttaminen tarkoittaa sitä, että tartunnan saanut tartuttaisi viruksen keskimäärin vain alle yhteen uuteen ihmiseen, jolloin se melko nopeasti yhteiskunnasta häviäisi. Se edellyttäisi voimakasta testaamista, testaamisen kasvattamista ja näiden tartuntaketjujen jäljittämistä. Se olisi edelleen mahdollista Suomessa ottaa, varsinkin niissä maakunnissa, joissa tapauksia on vielä melko vähän. Toki se

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

tarkoittaisi myös sitten vahvoja karanteenitoimenpiteitä sekä sairastuneille että altistuneille ja altistumisen selvittämistä.

Haluan vielä, arvoisa puhemies, kommentoida: Edustaja Niikko täällä nosti esiin nämä hengityssuojaimet, kasv suojaimet. Kyllä Suomessa on oltu jollakin tavalla varsin ylivoimaisia kasv suojaimien käyttöä kohtaan. Me tiedämme sen, että virukset läpäisevät kyllä nämä tavalliset kirurgiset suojaimet, mutta kyllä niistä se hyöty on, että jos henkilö esimerkiksi kaupassa asioidessaan yskäisee tai aivastaa, niin ne estävät kyllä jonkin verran sitä, että tartuttava henkilö altistaa muita, eli sitä, että muut henkilöt sitten saisivat tartunnan esimerkiksi henkilöstä, joka ei ole itseään tuntenut sairaaksi mutta sitten alkaa oirehtimaan. Tällä hetkellä monet kertovat siitä, että jollain lailla on jopa häpeällistä kasv suojaimia käyttää, ja itse kyllä toivoisin, että rohkeasti niitäkin varsinkin tuolla kauppaostoksilla rohjettaisiin käyttää, ja myös että kauppiat voisivat ottaa näitä hengityssuojaimia ja kertakäyttökäsineitä jakoon asiakkaille, jotka ostoksille tulevat.

17.23 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Suojausvälineiden käyttö ja määrä puhuttavat paljon ensisijaisesti hoitohenkilökunnan kohdalla mutta myös muilla lähikontaktia vaativilla aloilla, kuten kotihoidossa ja poliisissa, ja ihan tavallisten ihmistenkin kohdalla, kuten edellä edustaja Räsänen puheessa.

Kaikki poliisit eivät Uudenmaan rajoilla olevilla tarkastuspisteillä käytä suojausvälineitä. Asiaa perustellaan poliisin verkkosivuilla näin: ”Poliisilla on mukana suojarusteita, ja niitä käytetään tapauskohtaisesti ja tarvittaessa. Poliisin täytyy kuitenkin välttää tarpeetonta suojavälineiden käyttöä. Vuorokauden ympäri ylläpidettävissä tarkastuspisteissä kertakäyttöisiä eli jatkuvasti vaihdettavia suojarusteita kuluisi satojen poliisien osalta erittäin suuri määrä.” Tietääkö poliisi siis etukäteen, mitä autoa ajaa mahdollisesti infektion kantaja tai tartuttaja? Tuskin. Viesti kertoo yksinkertaisesti siitä, että välineitä ei ole tarpeeksi. Suojausvälineitä pitää säännöstellä jopa työntekijöiden oman turvallisuuden kustannuksella. Aivan vastaavaa viestiä tulee tavallisessa kenttätyössä olevilta poliiseilta. Poliisille saattaa olla koko työvuoron ajaksi käytössä yksi kertakäyttöinen hengityssuoja.

Ministeri Pekonen vastasi kysymykseeni kyselytunnilla, että tilanne on hallinnassa, että varmuusvarastot on avattu ja välineitä on siirtynyt sairaaloihin ja muualle tarvitsijoille. Tästä huolimatta nämä viestit kentältä eivät ole loppuneet. Mistä on kyse? Eivätkö kuljetukset ole vielä ehtineet kaikkialle, vai onko varmuusvarastojen avaamisesta huolimatta suojavälineiden saatavuus niin heikkoa, että niitä ei kuitenkaan voida asianmukaisesti käyttää?

Tiedämme, että Italiassa on kuollut useita hoitohenkilökuntaan kuuluvia henkilöitä. Huoli suojavälineiden loppumisesta ei ole mikään pikkuasia. Aina ei tarvitse sairastua, vaan ongelma syntyy jo siitä, että altistuneet hoitohenkilökunnan tai esimerkiksi poliisin työntekijät joutuvat karanteeniin ja ovat siis pois työntekijävahvuudesta.

Mitä tulee hengityssuojaiin yleisemmin koko kansan kannalta, on vaikea ymmärtää, miksi THL alusta alkaen valitsi linjan, jossa hengityssuojien merkitystä vähäteltiin. Paitsi että suojista on merkittävää konkreettista hyötyä, on niillä myös psykologinen vaikutus, joka vähentää lähikontakteja. Suojainten hyödystä on tieteellistä näyttöä niin kausi-influenssan kuin sikainfluenssan torjunnassa. Vuonna 2019 julkaistun mallinnuksen mukaan kausi-influenssat voitaisiin jopa torjua, jos 80 prosenttia ihmisistä käyttäisi suojaimia. Koronaviruksesta ei tietenkään vielä ole vastaavia tutkimuksia. On aivan selvää, että suojainten hyöty edellyttää niiden oikeinkäyttöä. Niin käsien pesun hyötykin edellyttää. Pelkkä huljautus

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

vedessä ja sen jälkeen kuivaaminen likaiseen pyyhkeeseen ei tietenkään ole lainkaan hyödyllistä.

Hengityssuojien suhteen Aasian maat valitsivat toisin. Kuten vuosien varrella olemme nähneet, hengityssuojaimien käyttö etenkin epidemia-aikana on osa aasialaista kulttuuria. Siellä niitä ei väheksytä. Kiinan tartuntatautiviraston pääjohtaja pitää itse asiassa hengityssuojaimien käyttöä keskeisenä pandemian torjuntakeinona. Hänen mukaansa paha virhe Yhdysvalloissa ja Euroopassa on ollut se, etteivät ihmiset käytä suojia.

Miksi Suomi ja THL ovat sitten väheksyneet hengityssuojien käyttöä? On oikeastaan kaksi vaihtoehtoa: Ensimmäinen on se, että THL ei tunne tutkimuksia hengityssuojien antamista hyödyistä. En lainkaan usko tähän vaihtoehtoon. Sen sijaan toinen vaihtoehto on se, että THL on väheksynyt suojien merkitystä, koska niitä on niin vähän. Tämä näyttää valitettavasti uskottavammalta selitykseltä. Vaikka tietysti ymmärrän logiikan viestin takana, toivoisin edelleen, kuten olen toivonut koko epidemian ajan, että THL tarjoaisi suomalaisille avoimuutta. Viruksesta, sen käyttäytymisestä ja siltä suojautumisesta tulee viestiä avoimesti ja rehellisesti. Strateginen viestintä ei tässä yhteydessä toimi. Hengityssuojien merkityksen väheksyminen ei auta mitään eikä ketään. Sen sijaan se pahimmillaan kolhii ihmisten luottamusta viranomaisiin, kun oikea tieto kuitenkin leviää kansan parissa. THL:n Salminen kommentoi viikonloppuna uutisissa, että suojaimia saa käyttää, jos haluaa. Totta kai saa, ja se onkin suositeltavaa. Tällä kertaa Salminen kuitenkin myös muistutti, että suojista on globaali pula, joka ei todennäköisesti korjaannu aivan heti.

Arvoisa puhemies! Toivon hallitukselle kaikkea viisautta ja tarmoa tämänkin oleellisen kysymyksen ratkaisemiseen. Uskon, että hallitus tekee tässä poikkeuksellisessa tilanteessa parhaansa, ja, kuten ennenkin, pyydän, että ottakaa oppositio mukaan toimintaan. — Kiitos.

17.28 Johannes Koskinen sd: Arvoisa puhemies! Tässähän ovat monet kertoneet kokemuksistaan tänä päivänä, ja nuo ruuhkat lähinnä vilkkaimmilla väylillä, Kolmostiellä ja Nelostiellä, ovat tietysti sellaisia, jotka toivottavasti ihmisten käyttäytymisen myötä vähenvät lähipäivinä. Voi pystyä työaikoja porrastamaan, ja toivottavasti kaikki mahdolliset ovat jo etätyöhön siirtyneet, mutta täytyy ottaa huomioon myöskin mahdollisuus käyttää julkista liikennettä. VR:hän on pitänyt yllä yllättävän ison osan esimerkiksi kaukoliikenteen vuoroista, jotka pyörivät aika lailla tyhjinä. Tulimme kello yhdeksi Helsinkiin Tampereen IC-junassa. Olin ainoa junaan noussut Hämeenlinnassa, ja edustaja Räsänen oli ainoa junaan noussut Riihimäellä, ja sitten siitä Riihimäeltä etelään oli kolme matkustajaa koko yli 400 paikan junassa, ja meitä kolmea matkustajaa oli tarkastamassa kaksi poliisia Riihimäen ja Tikkurilan välillä. On tietysti hyvä, että alussa näytetään tämä tarkastustoiminnan tehokkuus, mutta toivottavasti jatkossa, kun on näytetty jo, että tilanne on hallinnassa, voidaan kohdentaa poliisi- ja muuta viranomaistoimintaa toisinkin.

Kysymys siitä, mihinkä nyt seuraavaksi pitää tähdätä huomio, varmasti liittyy pitkälti tähän työmatkaproblematiikkaan ja työpaikoilla tehtävään suojaustyöhön. Meillä on iso osa sellaisia henkilöitä, jotka eivät pysty etätyönä töitä tekemään, ja nyt tulee kantaa huolta heidän suojauksestaan ja asiakkaiden suojauksesta erityyppisissä työtehtävissä, erilaisilla työpaikoilla, ja siinä on vaikea mitään yksittäistä säädännäistointia miettiä, vaan ennen kaikkea vaadittaisiin voimakasta informaatiota ja alakohtaisesti ongelmien haltuun saattamista ja lisää suojavälineitä.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

Tässä on ansiokasta keskustelua käyty hengityssuojaimista. Siinä erityisesti ja nopeasti varmaan tarvittaisiin pohdiskelua juuri julkisten kulkuvälineiden osalta, erityisesti bus-sien, sillä jos vertaa tätä tilannetta, niin monissa junissa, varsinkin kaukojunissa, on nyt jo niin väljä tilanne, että siellä sitä turvaväliä tulee yllin kyllin, mutta sitten samaan aikaan pakataan täyteen vaikkapa lentokenttäbusseja tai joitakin lähiliikenteen busseja ilman, että siellä olisi näitä hengityssuojaimia edes kuljettajilla käytössä. Ja tässä on selvää epäsuhtaa, että jos samaan aikaan millimetrin tarkasti lähdetään miettimään, miten työmatkaliikennettä ohjattaisiin vaikkapa Ruotsin rajalla, ja nyt kuitenkin täällä on monikymmenkertaisista volyymeista kysymys. Varsinkin jos otetaan Uudenmaan sisälläkin esimerkiksi nämä kontaktimäärät, niin se, miten niissä sitä tarttumamahdollisuutta vähennetään, on monin kymmenin verroin vaikuttavampaa kuin sitten tällaiset työmatkaliikenteen erityiskysymykset.

Tässä suojainten käytössä varmaan nyt nopeasti pitää arvioida, mitä nämä Aasian maiden — erityisesti Singaporen, Taiwanin ja Etelä-Korean — tyyppiset ratkaisut ovat ja niiden vaikuttavuus. Nythän Euroopassa Tšekki on ensimmäisenä ottanut laajemmin hengityssuojainsuosituksen käyttöön ja ikään kuin pisaratartuntojen suojaamisen molempiin suuntiin, ja sitä on nyt syytä arvioida ja nopeasti tarvittaessa toteuttaa.

No, tämä varsinainen Uudenmaan liikkumista rajoittava asetus näyttäisi olevan sisällöltään varsin kohdallaan. Siinä on otettu huomioon niitä huomautuksia, joita edellisen käytönnottoasetuksen käsittelyn yhteydessä otettiin eduskunnassa ja perustuslakivaliokunnassa, ja se vaikuttaisi hyvinkin sopivan täällä nyt uudelleenhyväksyttäväksi, niin että siihen ei jouduta sen paremmin puuttumaan.

Tässä on myöskin tämä voimassaoloaika 19.4. saakka, ja toivottavasti se riittää. Näitä muita käytönnottoasetusten aikoja, 13.4. saakka, varmasti nyt ihan lähipäivinä jatketaan, mutta juuri tämän Uudenmaan rajoituksen poikkeusluonteen takia — koska se on tällainen suhteellinen toimi, että täytyy miettiä kaiken aikaa, mikä on tilanne muualla valtakunnassa ja mikä Uudenmaan sisällä ja minkälaista liikennettä tarvitaan siinä välillä — saattaa hyvinkin olla, että tämä yksi rajoitusaika riittää ja jo 19.4. voitaisiin siirtyä eteenpäin.

17.34 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Ikäviähän tällaiset rajoitukset todellakin ovat, niin Uudenmaan sulkemiset kuin kaikki muutkin, mitä tässä toiminnassa on nyt tällä hetkellä tehty. Tietysti minun mielestäni asia on niin, että olisi pitänyt tehdä etuottoisesti paljon aikaisemmin monet asiat, ja vähän täytyy sanoa, että jopa ohimosuonet pullistuivat, kun kuunteli tuossa hallituspuolueiden edustajia, kun vielä viikkokin sitten keuhuttiin, kuinka ollaan etupainotteisesti kaikkiin toimiin ryhdytty, vaikka todellisuus on jotain muuta. Siinä olen kyllä meidän puheenjohtaja Halla-ahon kanssa samaa mieltä, että hallitus on kyllä selkeästi parantanut askeliaan ja ollaan lähdetty sille linjalle, että on vähän aikaisemmin reagoitu. Nyt tietysti täytyy muistaa edelleen, että homma jatkuu, ja toivon mukaan joka ikisestä, mistä täälläkin puhutaan, mitä rajoitteita tai vastaavia pitäisi jatkossa tehdä, otetaan pallo huomattavasti nopeammin vastaan, koska tilanne on se, että mitä nopeammin me saamme tämän homman pakettiin ja kuriin, siitä on kuitenkin loppupelissä huomattavasti pienempi lasku kuin siitä, että meillä jatkuu tämä äärettömänkin kauan.

Tällä hetkellä, kun Uudenmaan rajoille on laitettu esteitä, siellä nyt on edelleen useita teitä, joilla ei kunnolla päästä niin sanotusti raskaalla liikenteellä ohittamaan. Ymmärrän hyvin, että äkkiä jouduttiin kyhäämään tällaiset raja-asetat ja mitään valmiuksia siellä ei ollut, ja siellä oleva väki teki äärettömän hyvää työtä, että sai aika nopeasti sitten puole-nyön aikaan rajan niin sanotusti pystyyn, mutta nyt pitäisi tietysti katsoa sitä, että siellä on

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

aika paljon jakeluliikennettä ynnä muuta, mikä jatkuvalla syötöllä ajaa siitä rajalta yli, ja vielä niillä teillä, missä ei ohituskaistoja ole tehty.

Tuossa aikaisemmin joku edustaja puhui siitä, että saataisiin joihinkin autoihin tiettyjä tarroja ynnä tällaisia. Se, että pelkän työssäkäymisen perusteella autoihin laitettaisiin jotain tarroja, kyllä todellisuudessa tulee vaarantamaan vähän koko hommaa. Eihän se auto ole se juttu vaan ne ihmiset, ketkä siellä ovat. Kyllä minä sen ymmärrän, että jos puhutaan pelastushenkilökunnasta, lääkäreistä, kaikista tämmöisistä, niin heille voidaan järkätä joku autoon tuleva lappu, millä päästään nopeasti. Hyvänä esimerkkinä meidän oman perheyri-tyksen paikka on Uudellamaalla, ja meidän kaikki työntekijät ovat Uudenmaan ulkopuo-letta, elikkä meiltä neljä henkilöä jatkuvalla syötöllä tulee Uudenmaan puolelle. En minä näe mitään ongelmaa siinä, että he joutuvat hiljentelemään tuolla ja pikkasen aikaa jonot-tamaan. Se on ihan normaalia Kehä kolmosen ja ykkösen ruuhkissa, mitä on muutenkin. Vaikka nyt annettaisiin jollekin autolle sitten joku etuoikeus ajaa ohi, niin emme me tiedä kuitenkin, kuka siellä ratissa sitten siinä vaiheessa on, kun tulee vaikka tarvetta lähteä mökille tai vastaavaa. — Kiitoksia.

17.37 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho omassa puheenvuo-rossaan jossain määrin suhtautui pilkkaamalla pääministeriin ja hallitukseen toteamalla, että pääministeri olisi todennut viikko sitten, että jätetään speaktaakkelit muille, ja nyt sitten olisi toinen ääni kellossa, kun tänä päivänä tätä asiaa katsotaan. Ei ole toinen ääni kellossa. Ei tämä Uudenmaan rajojen sulkeminen tai muun Suomen eristäminen Uudestamaasta tai Uudenmaan eristäminen muusta Suomesta ole mikään speaktaakkeli. Nämä toimet, mitä eduskunta on täällä hallituksen esityksestä hyväksynyt, eivät ole olleet speaktaakkeleja vaan vakavia toimia, jotka on ajoitettu siinä määrin oikein kuin tässä tilanteessa voidaan oikein ajoittaa. On totta, että kriisi on päällä ja me emme tiedä, mikä sen mittakaava Suomessa tu-lee olemaan. Sen me tiedämme, että hallituksen toimilla on pyritty joka tapauksessa pitä-mään niin pitkälle hallinnassa tämä tilanne kuin mahdollista, voittamaan tämä koronavirus tässä prosessissa viime kädessä. [Sheikki Laakson välihuuto] Eli speaktaakkelista ei ole ky-symys vaan ehdottomasti vakavista toimista.

Edustaja Heinonen viittasi nimenomaan tähän Uudenmaan eristämiseen ja liikkumisra-joituksiin siltä kohdin kuin tässä on nyt ollut tavoitteena uusmaalaisien pitäminen rajatum-min tällä alueella ja tarpeettoman liikkumisen rajojen ylitse vähentäminen, millä halutaan tietysti estää koronaviruksen leviämistä ja toisaalta myöskin sitä, että uusmaalaiset eivät koronaviruksen vuoksi kuormittaisi muualla Suomessa olevaa terveydenhuoltokapasiteet-tia. Tämähän on ollut se lähtökohta, ja edustaja Heinonen vain totesi, että kun tässä nyt vii-vyteltiin tätä ratkaisua Uudenmaan eristämisestä, niin synnyttiin tämmöinen ”pakolai-saalto” tai ”mökkiaalto”, mökeille menemisen aalto — uusmaalaiset siirtyivät niinä vii-meisinä tunteina, viimeisenä päivänä sitten vauhdilla täältä pois. Tässäkin on nyt osittaista harhaa — osittaista harhaa. Merkittävin osa näihin piilopirteihin mökeille siirtyneistä uus-maalaisista ovat niitä iäkkäitä ihmisiä, jotka pantiin karanteenin kaltaisiin oloihin jo pari viikkoa sitten, ja he harkitsivat sen siten, että he todella sijoittavat itsensä karanteenin kal-taisiin oloihin siirtymällä tuonne maaseutualueille, hyvin harvaan asutuille seuduille, ja sil-lä tavalla rajoittivat kontaktipintansa minimiin — käyttävät kyläkauppiasta usein vielä sil-lä tavalla, että tavarat toimitetaan sinne, eikä ole kontakteja käytännössä ollenkaan. Tämä-hän on ollut mitäärkevintä toimintaa koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Samoin valtaosa niistä uusmaalaisista, jotka päätyivät viime viikolla ennen tätä rajojen niin sanot-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

tua sulkemista pois täältä, ei mennyt mihinkään joukkotapaamiseen juhlimaan sinne tai tänne, vaan valtaosaltaan siirryttiin sinne mökkien rauhaan maaseudun eristyksiin, koska ihmiset ovat vastuullisesti tässä toimineet ja haluavat eristää itsensä. Tässä suhteessa ei kannata nyt paniikkia luoda mihinkään suuntaan, että täältä uusmaalaiset nyt tieteen tahtoen olisivat levittämässä vahvasti koronavirusta.

Erikoinen on myöskin edustaja Heinosen pohdiskelu siitä, että jos jossakin rajapisteellä oli 15 000 autoa kulkenut läpi ja tarkastettu ja 24 oli käräytetty, eli olivat tarpeettomasti ylittämässä sitä rajaa, niin se kertoo, onko tämä nyt aivan tarpeettoman suuressa mittakaavassa, kun poliisit ja Puolustusvoimat yhdessä valvovat näitä ylityspaikkoja, kun näin vähän on jäänyt kiinni. Eihän kyse ole siitä, että nämä rajanylityspaikat on pistetty sen vuoksi sinne, että ne 24 käräyttävät 15 000:sta, vaan etteivät ne käräyttäisi yhtään siitä 15 000:sta. Eli valtaosa, tuhannet tuhannet ihmiset, ei ole lähtenyt liikenteeseen juuri sen vuoksi, että siellä on se vartiointi. Tietysti tämä, mihin nyt on ryhdytty, että on haluttu Uuttamaata eristää, niin tuskallista ja vaikeata kuin se kaikille meille onkin — kaikilla tasoilla suomalaiselle yhteiskunnalle hankalaa — on nyt ollut tässä välttämätön toimi, ja tämän vuoksi se, että sitä sitten valvotaan myöskin suomalaisella tehokkaalla tavalla, on ihan järkevää ja toteutettu.

Toivoisin, että oppositiosta myöskin perussuomalaiset lopettaisivat tämän tapaisen keskustelun täällä, että liian myöhään, liian näin — me emme kukaan oikein tiedä, kuinka tässä nyt reagoidaan viisaasti. Jälkikäteen me voimme tietysti sitä analysoida. Hallitus on tehnyt parhaansa, ja annetaan sille tuki.

17.42 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Liikkumisen tilapäiset rajoituksethan on tehty väestön suojaamiseksi — tilapäiset rajoitukset liikkumisen estämiseksi on tehty väestön suojaamiseksi — ja siksi Uudenmaan maakuntarajat on laitettu kiinni. Tämähän on toiminut todella hyvin, mutta niin kuin tässä on puheenvuoroja käytetty sen suhteen, että kun tuossa Uudenmaan rajalla kulkee raskasta liikennettä ja siellä elintarvikkeet liikkuvat, niin olisi hyvä, että se niin sanottu rekkakaista löytyy, jotta nämä rekat pääsevät liikkumaan mahdollisimman sujuvasti, koska eiväthän ne rekat siellä ihan huvikseen ajele, vaan niillä on se työ, että elintarvike liikkuu tänne ja täältä tuonne maakuntiin.

Edustaja Kärnä käytti hyvän puheenvuoron, että poikkeustilanteessa ja kriisiaikana jokaisella meistähän on se oma vastuu, yksilön vastuu, ja vastuullisuutta on tällä hetkellä se, että pysytään kotona ja pysytään niissä niin sanotusti omissa pienissä ympyröissä. Mutta vastuullisuutta, arvoisa puhemies, on myös se, että pysytään rauhallisina ja keskitytään hoitamaan sitä omaa terveyttä ja oltaisiin levittämättä levottomuutta aiheuttavia huhuja. Nimittäin juurikin tuossa äsken edustaja Kiljunen puhui tästä niin sanotusta mökkiläisten aallosta, ja nyt maakunnissa alkaa leviämään semmoisia huhuja, että täältä niin kuin oltaisiin tuotu koronavirusta. Näinhän ei ole, ei kukaan ole halunnut lähteä maakuntiin levittämään virusta, ja sen takia haluan muistuttaa, että pysyttäisiin rauhallisena.

Arvoisa puhemies! Olen sillä kannalla, että tekisimme tällä viikolla pikkusen ylireagoituja päätöksiä kuin niin, että jäämme seuraamaan tilannetta, koska uskon ja koen ja näen, että tämä viikko on se ratkaisun viikko siinä, mihin tämä tilanne alkaa kehkeytymään.

Edustaja Räsänen toi täällä esille sen, että kauppakeskuksetkin olisi syytä sulkea. Olen täysin samaa mieltä, ja olen tässä salissa tuonut jo viime viikolla esille myös sen, että nyt kun nämä pääsiäisen pyhät on tulossa, niin olisiko syytä antaa myös maakunnille mahdollisuutta rajoittaa liikkumista. Ihmiset tykkäävät lähteä mökeille ja tykkäävät lähteä, niin

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

kuin esimerkiksi Kainuun maakuntaankin, pilkkimään ja hiihtämään, niin olisiko syytä, että tätä liikkumista rajoitettaisiin vielä entistä enemmän tulevien viikkojen aikana, tällä viikolla jopa? — Kiitoksia.

17.45 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Joo, näinä aikoina on monessakin kohdassa ajateltava, että on mieluummin tehtävä enemmän kuin vähemmän. Eletään poikkeusoloja, ja kaikki me tiedämme, että on sitten kyse liikkumisen rajoittamisesta tai elinkeinovapauden rajoittamisesta, ne ovat raskaita ja hyvin poikkeuksellisia toimia.

On tärkeää, että mietitään tuolla pohjoisessa, sekä Suomen ja Ruotsin välisen rajan osalta että Suomen ja Norjan välisen rajan osalta, työmatkaliikenteen sujuvuutta ja sitä, tarvitaanko jotain toimia, koska siellä on jo mediankin kautta ollut esillä mahdollisia koronataartuntoja, jotka ovat nimenomaan tulleet sieltä Ruotsin puolelta Tornion rajanylityksestä johtuen. Olen saanut myöskin viestiä, että ihan sama tilanne on siellä pohjoisempaan, Norjan rajalla, vaikka määrät eivät toki olekaan yhtä suuret. Ihmiset ovat tottuneet liikkumaan töissä rajan yli, ja tartuntoja on tietenkin siellä Norjan puolella ihan lähellä, muun muassa Karasjoella ja Kautokeinosssa. Elikkä siinä mielessä on tärkeätä, että pohditaan myöskin sitä asiaa.

Aktiivinen kansalainen otti heti lauantaiaamuna yhteyttä, kun ensimmäisiä kuvia oli tullut tästä Uudenmaan rajan tarkastuksesta. Tiedetään, että meillä sähköiset tunnisteet ja erilaiset kulkutunnisteet ovat arkipäivää — on kyse sitten leffalipusta tai pelilipusta tai jostain tapahtumalipusta konserttiin, on erilaisia mahdollisuuksia mobiililippuihin — ja tämä henkilö tosiaan työskentelee tällaisella alalla ja lähetti ehdotuksen, että ihmisille tai henkilöryhmille, jotka tarkastetaan näillä tarkastuspisteillä, olisi aivan mahdollista luovuttaa kulkutunniste tai mobiililaitteeseen koodata sellainen, joka olisi etäluettavissa. Jos tämä tilanne pitempään jatkuu, niin silloin myöskin tällaiset mobiililippuun rinnastettavissa olevat kulkuluvat olisi huomattavasti helpompi uusia ja jakaa tuhansille ihmisille. Niitä ei tavallaan tarvitsisi jakaakaan, koska ne tulisivat sen sähköisen rekisterin kautta. Olisi vain koodattavissa se, että kulkulupa, tämä mobiilitunniste, on siinä kännykässä pidemmän aikaa voimassa, ja silloin sen varmuus myöskin, tämän toimijan yhteydenoton perusteella, olisi paljon varmempi. Nyt on ollut kyse viikonlopunkin aikana siitä, että ihmiset ovat näyttäneet erilaisia paperidokumentteja siitä, että he ovat töissä tai että he joutuvat työn vuoksi liikkumaan, ja kuten tässä asetuksessa sanotaan: ”Poliisi ei saa estää 3 momentissa säädettyyn välttämättömään syyhyn vetoavan henkilön liikkumista.” Jos henkilö vetoaa siihen, että hänen on välttämätöntä esimerkiksi työn tai elinkeinon vuoksi tämä raja ylittää, niin silloin poliisi ei sitä saa estää.

Tietenkin, arvoisa puhemies, Uudenmaan rajan osalta puhutaan nyt kymmenistä tuhansista ylityksistä, mutta edelleen kannan huolta siitä lentokentän tilanteesta, koska tutustuin näihin Finavian matkustajamääriin, ja normaalina kuukautena Helsinki-Vantaalla on kansainvälisillä lennoilla Suomeen matkustavia yli 650 000 henkilöä kuukaudessa. Parikymmentätuhatta oli vähemmän helmikuussa, mutta ei voi olettaa, että maaliskuussa olisi tullut vähemmän kuin puoli miljoonaa matkustajaa kansainvälisiltä lennoilta, koska niitä lentoja on myöskin paljon enemmän näitten erilaisten kotiutusten ja palautusten vuoksi, kun on pyydetty vaihto-opiskelijoita ja tutkijoita ja kaikkia suomalaisia väliaikaisesti ulkomailta olleita palaamaan kotimaahan.

Yksi asia, mikä on tärkeä ja mistä on tässä salissa paljon puhuttu, ovat nämä suojavarusteet. Iso huoli on kyllä poliisien, Puolustusvoimien ja myöskin varusmiesten suojavarusteet.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

teista. Kuten edustaja Purra, hallintovaliokunnan puheenjohtaja, toi tässä esiin, suojavarusteita ei voi olla tarpeeksi, koska niitä ei sinne poliiseille jaeta. Tämä eräänlainen mobiililaitteeseen tuleva koodi, jonka voisi etälukea, olisi myöskin ennalta ehkäisevä toimenpide. Jos ei niitä suojavarusteita yksinkertaisesti ole kaikille, niin silloin, kun koodi olisi luettavissa kauempaa ja siinä riittäisivät pelkästään hanskat poliisille, se olisi parempi kuin se, että on liian vähän suojavarusteita.

17.50 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Yhden asian haluan tässä asiayhteydessä sanoa. Kun tätä keskustelua aloitimme, niin edustaja Timo Heinonen, korkeasti arvostamani kansanedustaja, epäili näiden kulkurajoitteiden mielekkyyttä siitä näkökulmasta, että tämän aamun kokemusten perusteella muistaakseni oli noin prosentin kymmenyksen verran käännytetty ihmisiä joillakin tarkastuspisteillä. Olisin toivonut hieman analyttisempaa ajattelua edustaja Heinonselta, koska pitää muistaa, että kun meillä on kulke-
misrajoitukset ja muistaakseni 0,17 prosenttia käännytettiin, niin tuosta voisi vetää tilastotieteellisen johtopäätöksen, että 99 prosenttia ja risat jäi kotiin niitä, jotka tiesivät, että ei kannata lähteä. Elikä yhteiskunnan viesti tällä hetkellä kansalaisille on yksiselitteisen selkeä: Älkää liikkuko. Pysykää siellä, missä olette. Olkaa mahdollisimman paljon kotonanne. Älkää levittäkö tautia. Siitähän tässä on kysymys.

Ajatelkaa, jos me tottelemattomuudellamme taikka harkitsemattomuudellamme tartuttamme jonkun ihmisen ja niitä on sitten paljon tuolla jopa teho-osastoilla, niin siinä on silloin kysymys ihmisten hengestä. Pitääkö meidän tietoisesti lähteä tätä vastaan taistelemaan tai opponoimaan sillä, että pitää olla vapaus liikkua? Kyllä nyt pitää ottaa järki rauhalliseen käteen ja miettiä, mitä kannattaa tehdä, ja jos ei muuta motivaatiota löydä, niin näin pääsiäisen alla toivon, että ajatellaan edes lähimmäisiä.

17.52 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Tämä Uudenmaan rajan sulkeminen on uusi ja tavallaan mielenkiintoinen tilanne ja kova ja raju päätös, mitä tähän koronavirustautiin liittyen on jouduttu tekemään. Kyllä nyt hallitusta pitää kiittää, että se on ottanut kovat otteet ja koettaa taittaa tämän taudin etenemisen ja leviämisen. Sekin on erittäin tärkeä päätös ollut tässä tilanteessa.

Ne, kenelle haluan vielä erityisesti antaa kiitosta, ovat ne poliisit ja rajamiehet, mitkä tekevät tuolla töitä tämän asian ja valvonnan eteen. Viikonlopun aikana lauantaina ajoin Varkauteen ja pysähdyin sinne jonottamaan. Ihan rauhallisesti se homma meni eteenpäin, ei siinä nyt mitään kauheuksia tullut. Takaisin tullessa sujui jo erittäin hyvin liikenne: rekat menivät ohituskaistaa ja kuorma-autot menivät ohituskaistaa, jatkoivat menemistä, ja poliisit ohjasivat sitten meidät siihen omalle paikalle, että tarkistetaan meidän liikkumiset, että liikutaan oikeilla asioilla.

Asia, mitä tässä tilanteessa on joutunut miettimään, on myös se, mitenkä me suomalaiset pärjäämme tässä. Minun mielestäni pitää kiittää myös meidän koulutusjärjestelmää ja tavallaan sitä meidän kasvatustajajärjestelmää, mikä on. Me olemme oppineet siihen, että me noudatamme ohjeita. Ihmiset ovat erittäin hyvin ottaneet nämä ohjeet vastaan ja pitävät etäisyyttä ja huolehtivat hygieniastaan. Ihan kauppoissa ja joka paikassa näkee, kuinka he ottavat desinfiointiainetta käsiinsä ja puhdistavat kädet ja koettavat välttää lähelle menoa. Minun mielestäni meillä menee sillä tavalla ihan mukavasti. Minä luotan suomalaisiin ja suomalaisten tekemiseen tässä tilanteessa. Tällä tavalla me pärjäämme tässä jatkossakin eteenpäin. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

17.54 **Juhana Vartiainen kok:** Arvoisa puhemies! Nyt viime päivinä on säädetty rajuja rajoituksia siihen, miten ihmiset voivat liikkua ja harjoittaa elinkeinojaan ja kuluttaa. Nämä on kovia keinoja, joilla on kova taloudellinen hinta myös. Me kyllä yleensä valio-kuntakäsittelyissä olemme nähneet ne aivan perusteltuina, ja yksimielisestihän näitä on tuotu.

Tässä kuitenkin se huomio, että vaikka ne ovat perusteltuja, niin näitä rajoituksia täytyy jatkuvasti tarkastella ja on kriittisesti tarkasteltava sitä mukaan kuin meidän käsityksemme niiden hyödyllisyydestä päivittyy. Nimittäin näillähän haetaan hyviä terveydellisiä lopputuloksia, mutta myöskään näitä taloudellisia menetyksiä ei voi kestää loputtomiin, ja jos nämä jatkuisivat kuukausikaupalla, niin jossain vaiheessa joudutaan kysymään, onko talouden heikkenemisen välillinen kustannus jo ihan terveydelle ja ihmishengille sitten kasvava ja jossain vaiheessa liian suuri, ihan sitä kautta, että jos talous tästä taantuu ja lamaan-tuu pitkäksi aikaa, niin silloin myös hoidon ja hoivan voimavarat ihan vain julkisen verokertymän heikkenemisen kautta heikkenevät ja sitä kautta menetetään ihmishenkiä.

Nyt tässä menen vähän alueelle, jonka esimerkiksi edustaja Aki Lindén tuntee lääkäri-koulutuksellaan paljon paremmin, mutta kun meillä päivittyvät käsitykset siitä, miten paljon näitä taudin kantajia on yhteiskunnassa — esimerkiksi nyt THL:n suunnittelemien vasta-ainetestien kautta — niin sitten voidaan uudelleen arvioida, mikä näiden rajoitustoimien taloudellinen hyöty on. Toivottavaahan olisi, että jossain vaiheessa päästäisiin samanlaiseen tilanteeseen kuin missä ainakin ilmeisesti Aasian maissa on tämän hetkisen tiedon nojalla saatu tämä epidemia kuriin, eli siinä vaiheessa kun sitä on jarrutettu riittävästi, voitaisiin taas jäljittää näitä tartuntaketjuja testauksilla ja suurin osa ihmisistä voisi palata normaaliin toimintaan.

Olisi ilmeisesti myös hyödyllistä, että aivan terveiden ihmisten parista tai terveydentilasta riippumatta otettaisiin otos esimerkiksi Helsingin tai Uudenmaan ihmisistä ja analysoitaisiin sitä, kuinka moni jo nyt huomaamattaan kantaa tätä tartuntaa. Sillä on hyvin suuri merkitys sille, mikä on näiden rajoitustoimien hyöty. Kuten jotkut brittiläiset tutkijat ovat esittäneet, jos todellakin merkittävä osa väestöstä jo joka tapauksessa kantaa tätä latentisti sairastumatta, niin silloin tietysti näiden rajoitustoimien hyöty on pienempi ja kuoleisuusprosentinkin itse asiassa silloin on pienempi kuin sitten päinvastaisessa tapauksessa.

Eli näitä asioita pitää seurata parhaan tutkimustiedon valossa, ja en ollenkaan epäile, ett-eikö hallitus näitä asioita ymmärtäisi ja näin tekisi, ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoskin on viime päivien tiedon nojalla selvästi suuntautunut tämän tapaisiin tutkimushankkeisiin.

Toinen kiinnostava vertailukohta on tässä todellakin meidän naapurimaa Ruotsi, jossa on valittu aika lailla toisenlainen strategia. Sitä on joskus arvosteltu tai sitä on luonnehdittu hieman pilkallisestikin jonkinlaiseksi ”talous on tärkeämpää kuin terveys” -ajatteluksi, mutta pitää muistaa, että jos perehtyy tähän ruotsalaiseen keskusteluun ja päätöksente-koon, niin itse asiassa tämä Ruotsin valitsema toimintatapa ei ole minkään poliittisen ta-hon valitsema. Siinä ei ole ollut taustalla se, että poliitikot olisivat halunneet jotenkin pri-orisoida taloutta terveyden kustannuksella, vaan Ruotsissa, joka on hyvin tällainen asian-tuntijavetoisen itsenäisen viranomaistiedon maa, todella tämä kansanterveysinstituutti Fol-khälsoinstitutet on oman asiantuntijapohjansa nojalla tällaisen toimintatavan valinnut. Ehkä joskus vähän myöhemmin sitten nähdään, miten se vertautuu talouden ja hyvinvoin-nin, tappioiden ja kuolemantapausten valossa sitten lopuksi muiden maiden strategioihin. Mutta millään maalla ei tässä ole varaa suhtautua kovin pilkallisesti muihin maihin. Sen

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

verran heikko meidän tietoperustamme vielä tässä vaiheessa on. — Arvoisa puhemies, kiitos.

17.59 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Uudenmaan maakunnan eristäminen on tarpeellista ja välttämätöntäkin, jotta voidaan jarruttaa epidemian leviämistä täältä Uudenmaan alueelta muihin maakuntiin ja samalla voidaan huolehtia siitä, että maakuntien sairaaloiden, ennen kaikkea tehohoidon, kapasiteetti riittäisi juuri oman alueen asukkaiden tarpeisiin.

Nostan kuitenkin esiin sen huomion, että on syytä välttää tarpeetonta vastakkainasettelua Uudenmaan ja muiden maakuntien asukkaiden välillä ja myös paikallisten asukkaiden ja mökkiläisten kesken. Nimittäin ei ole kuin muutama viikko aikaa siitä, kun annettiin ohje, että nyt niiden, joilla on vapaa-ajanasunto, kannattaa lähteä sinne mökille ja aloittaa ikään kuin se mökkielämä jo hyvissä ajoin ennen kesän alkamista ja eristäytyä ihan vapaaehtoisesti tältä epidemialta, ja monet, esimerkiksi hyväkuntoiset eläkeläiset, tekivätkin näitä ratkaisuja. Sitten viime viikolla pääministeri taas sanoi, että nyt kaikki pois sieltä mökeiltä takaisin koteihinsa. Ajattelen, että jos joku on ollut jo siellä mökillään kaksi tai kolme viikkoa, niin hän on jo ollut karanteenijajan, eikä enää tämän epidemian näkökulmasta ole ikään kuin mielekästä lähteä palaamaan takaisin Uudenmaan alueelle, missä sitten herkemmin taas joutuu altistetuksi tälle virukselle. Eli kyllä tässä pitää pystyä myös ihan maalaisjärkeä käyttämään.

Herra puhemies! Nostan vielä tästä liikkuvuudesta ja tartuntavaarasta esiin sen, että kuukaanhan meistä ei tiedä, miten kauan tämä tilanne jatkuu ja miten kauan me joudumme vielä näitä mahdollisia lisärajoituksiakin tekemään. Mitä pitemmälle kevät etenee, sitä suurempi houkutus on varmasti ulkona myös suurempiinkin tapaamisiin, ja meillä on aika pian vappu lähellä, jolloin varmasti olisi aika suuri houkutus olla suurissakin kokoontumisissa. Ajattelen, että mikäli tämä tilanne jatkuu edelleenkin vakavana, olisi kyllä tärkeää, että hallitus pohtisi jo hyvissä ajoin, millä tavoin vappu järjestetään, jotta siinä ei sitten tarpeetonta altistumista koronavirukselle tapahdu.

18.02 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Olin kaupunginhallituksen etäkokouksessa ja huomasin, että ainakin yksi asia tässä kirittää meitä, eli näitten etäyhteyksien käyttö, jota on paljon toivottu, ja siitä huolimatta ne eivät nyt ole edistyneet. Siksi en valitettavasti kaikkia, varmaan hyviäkään, puheenvuoroja ole kuullut, ja valitan, jos toistan joitakin asioita tästä johtuen.

Ymmärsin, että perussuomalaisen ryhmästä on tullut hieman pyyhkeitä siitä asiasta, että me emme ehkä olisi tässä tilanteessa, että me rajaamme Uudenmaan liikkumista, jos me olisimme aidosti puuttuneet Suomen rajojen sisään matkustamiseen paljon aikaisemmin. Silloin muutamia viikkoja sitten, ehkä useampia, kolme neljä viikkoa sitten, maailmalla tämä jo riehui, ja siitä huolimatta meillä monet ihmiset lähtivät ulkomaanmatkoille ja ottivat siellä kuvia, ja annettiin suosituksia, että älkää nyt menkö ja ei tämä nyt ole kiva asia. Tämä jatkui ja jatkui, ja nyt sitten sen jälkeen, kun ihmisiä tuli, hallitus ilmoitti, että annetaan ohjeet lentokentille siitä, että tulee ihmisten mennä vapaaehtoiseen karanteeniin, ja siitä, miten mennään kotiin. No, kuulimme viime viikolla, että näinhän ei ollutkaan sitten tapahtunut, että oli ollut tietokatkoksia. No, sanon, että jos olisin itse ollut vastuussa oleva ministeri tai muu henkilö, niin olisin nyt ihan puhelimitse tarkistanut, että hei, onko siellä nyt kaikki tieto, kun tämmöisiä vihjeitä tuli pitkin matkaa, varmaan monille muille-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

kin. Kyllä se oli tavallaan semmoinen viruslinko — sinne kun tulee ihmisiä pitkin maailmaa epidemia-alueilta ja sitten säntäilee kuka minnekin, niin näinhän se leviää. Emme ehkä olisi tässä tilanteessa, jossa me nyt olemme.

Tuossa ihan ensimmäisessä puheenvuorossa edustaja Heinonen puhui tästä vihreästä linjasta, ja se on tavallaan ihan hyvä idea, että jotkut kuljetukset pääsisivät siitä suoraan. Itselleni mieleen tulee esimerkiksi juuri erittäin tärkeiden tarvikkeiden toimittaminen kiireellisesti, että voisi olla joitakin tiettyjä kuljetuksia, esimerkiksi suojavarusteet ja sitten toinen on eläinkuljetukset — ne eivät tietenkään saa kestää tuntitolkulla. Me olemme edelleen kuitenkin inhimillinen valtio, ja sekin on hyvä muistaa, että tämäkin asia tulee huomioiduksi.

Täällä on myös arvosteltu sitä, niin kuin itsekin arvostelin viime viikolla, että mistä syystä näitä tiettyjä rajoitustoimenpiteitä ei pantu saman tien voimaan ja sitten hyväksytyt jälkikäteen eduskunnassa, kuten valmiuslaki edellyttää, ja perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Ojala-Niemelä sitten kertoi näistä menettelyistä. Itse katsoin, että tämä valmiuslaki on liian jäykkä ja liian hidas ja vaatii päivittämistä, ja samoilla linjoilla oli perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Ojala-Niemelä. Eli meidän täytyy saada nyt tämän kriisin jälkeen ehdottomasti päivitettyä meidän valmiuslaki, niin että me emme sitten muoto-seikkojen vuoksi edestakaisin pyörittele paperia, joka sinänsä sisällöllisesti on oikea mutta pitäisi jakaa kahdelle paperille ja kahdelle eri istunnolle, koska jos meillä on vakava kriisi, niin emme me voi jäädä tämmöisten asioiden kanssa pyörittelemään. Yleensäkin oikeustieteellisessä tutkimuksessa ja ajattelussa — tämä nyt ei ole ihan suoraan verrattavissa, mutta kuitenkin — esimerkiksi asiakirjan otsikko ei voi ratkaista vaan se sisältö. Tietyllä tavalla pitäisi enemmän tulkita asioita oikealla tavalla kuin takertua niiden muotoihin.

Vielä sitten haluaisin todeta tuosta Ruotsin tilanteesta: En ole mikään lääkäri, ja harmittaa, jos siellä tosiaan, niin kuin edustaja Vartiainen kertoi, poliitikot eivät päätä. Kyllä poliitikkojen nimenomaan pitäisi varmaan alkaa siellä päättää asioista. Ainakin itse luen huolestuneena lukuja, että siellä on pitkälle yli sata kuollutta ja meillä on 13, ja siellä ilmeisesti lähdetään pääsiäisenviettoon pitkin Lappia. Ehkä sielläkin olisi hyvä vaikka joitakin muitakin lääkäreitä kuunnella. Mutta se on heidän asiansa, paitsi jos sieltä kaksoiskansalaiset päättävät lähteä tänne, silloin se on myös meidän asia, ja kyllä meidän pitäisi varmaan olla vähän huolissamme siitä, ovatko he Ruotsissa kovinkaan kartalla.

Sitten viimeiseksi asiaksi haluaisin sanoa, että me olemme täällä oppositiossa olleet erittäin positiivisella mielellä tukemassa hallituksen esityksiä ja kaikkea kirittäneet ja mahdollisuuksien mukaan myös lyhentäneet puheenvuorojamme ja olleet äärettömän joustavia. Ei oteta kuitenkaan sitä asennetta, mikä joissain hallituspuolueiden edustajien puheenvuoroissa oli, että ei saa räksyttää. Emme me räksytä. Me olemme kuitenkin kansanedustajina täällä ja yhdessä näitä päätämme, ja tässä voi jokaisella olla erilaisia näkemyksiä, erilaisia mielipiteitä, hyviä vinkkejä. Niitä tulee muuten koko ajan kansanedustajilta. Tänään viimeksi olemme edustaja Räsänen kanssa huomanneet yhdessä, että kaupoissa ei ole käsidesiä eikä edes käsihanskoja, ja tämmöisiä kierroksia olemme ilmeisesti kumpikin viikonlopuna tehneet. Että meillä on ihan hyviä ideoita ja olemme ihan vilpittömällä mielellä, niin että periaatteessa ei lähdetä siitä, että heti niin kuin arvostellaan tai räksytetään, vaan meidän tehtävä on tuoda erilaisia näkemyksiä. Meillä on jokaisella ne omat äänestäjät ja omat aivot, minkä takia meidät on valittu — kuka minkäkin takia, mutta joka tapauksessa. — Kiitos, ja jatketaan.

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

18.08 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! On äärettömän tärkeätä, että näissä poikkeustilanteissa meillä kaikilla kansalaisilla on ajantasainen tieto. Yksi asia, mikä kansalaisia tällä hetkellä mietityttää ja josta varmasti jokainen meistä saa yhteydenottoja, on se, milloin menee mikäkin asia eteenpäin, mikä on valtioneuvoston jäsenen puhetta, mikä on sitä, että eduskunnassa ovat asiat menossa — ja tähän itse asiassa edustaja Räsänenkin tässä viittasi, tähän epäselvään tietoon. Senpä takia, kun ollaan uuden kuukauden alussa ja tiedetään, että tästä vakavasta poikkeustilanteesta, tästä taistelusta meidän näkymätöntä vihollista vastaan ei selvitä viikoissa vaan se vie kuukausia, olisi nyt äärettömän tärkeätä meidän kansalaisia ajatellen, että olisi ajantasainen avoin tieto, esimerkiksi suomi.fi/korona, vnk.fi/korona tai suomikorona.fi tai jotain, jossa olisi kaikki selkokielellä, valtioneuvoston päätöksistä alkaen. Valitettavasti, arvoisa puhemies, sinne ei voi laittaa tällaisia asetuksia eikä meidän eduskunnan lakipykälä ja mietintöjä, vaan sinne täytyy selkokielellä kirjoittaa, mitkä poikkeusasiat ovat nyt voimassa, mitkä liikkumisen ja elinkeinovapauden rajoitukset ovat voimassa. Tämä on yksi asia, josta on tällä hetkellä mediassakin erilaista tietoa, ja me emme voi välttyä myöskään siltä, että mediassa on väärää tietoa liikenteessä. Mikä olisi sen valitettavampaa kuin se, että Suomessa, avoimessa demokratiassa ja meidän rakkaassa yhteiskunnassa, kansalaiset tekisivät väärän tiedon pohjalta sellaisia asioita, jotka koituisivat heidän oman tai heidän läheisensä tai jonkun muun terveyden haitaksi. — Kiitos.

18.10 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! En yleensä koskaan käytä samassa asiassa kahda puheenvuoroa, mutta keskustelussa nousi esille muutama asia, joita ihan lyhyesti haluaisin kuitenkin kommentoida.

Edustaja Räsänen nosti tämän vappukysymyksen esille. Olen itse ajatellut, että meidän roolimme täällä ei ole olla kovin operatiivisella puolella, mutta rohkenen kuitenkin mielihopeeni sanoa, että sehän on selvää, että vappuna ei mitään juhlia järjestetä, ei minkään aatesuunnan toimesta, vaan kyllä tämä koko tilanne, joka meillä nyt on, kestää vähintään kaksi ellei kolme kuukautta, eli ei tämä ole mikään kahden kolmen viikon asia. Mutta tämä on siis minun mielipiteeni.

Toinen asia on vähän positiivisempi asia: Juuri äsken luin tunti sitten tulleen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin laboratoriotiedotteen, jossa kerrotaan, että he pystyvät tekniikkaa kehittämällä nyt huomattavasti isompaan kapasiteettiin laboratoriotestauksia. Niiden merkityshän liittyy tietenkin siihen, että testauksilla löydetään tartunnan kantajia, ja se ei ole vielä mitään, jos löytyy, vaan ne pitää tietenkin eristää, jolloin me saamme todella katkaistua näitä ketjuja.

Sitten vielä kolmas asia, ja tämäkin menee vähän niin kuin sarjaan onko kansanedustajan rooli vai asianharrastajan rooli: Kerron teille tämmöiset kaksi lukua, mutta en tee mitään johtopäätöstä niistä. Eli kun nyt ollaan puhuttu Uudestamaasta versus koko Suomi, niin Uudellamaalla on nyt siis todettu näitä tartuntoja 100 000:ta asukasta kohti 52. Eli kun me kerromme 17:llä sen 52, niin me saamme sen kokonaisluvun, kun täällä on se 1,7 miljoonaa asukasta. Siis 52 tartuntaa 100 000:ta asukasta kohti. Ranskassa on 59 tartuntaa 100 000:ta asukasta kohti, siis koko Ranskassa. Ranskassa on ulkonaliikkumiskielto ja monella tavalla paljon kovemmat otteet kuin meillä on. Minä en tee tästä sitä johtopäätöstä, jonka joku voisi ajatella, että tästä seuraisi, mutta niin kuin nostin tämän kysymyksen esille, että kyllä tässä on pohdittavaa. Muu Suomihan on... Niin kuin jo edellisessä puheenvuo-

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

rossani sanoin, vaikka Varsinais-Suomi on luvussa 12, kun meillä on täällä Uudellamaalla 52. Eli kyllä tuolla rajalla on sillä tavalla jotain merkitystä tässä. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till grundlagsutskottet.